

Interreg

Sofinancira
EVROPSKA UNIJA
Sufinancira
EUROPSKA UNIJA

Slovenija – Hrvatska

INTERREG PROGRAM SLOVENIJA – HRVATSKA 2021.-2027.

Odobreno od Europske komisije 25. siječnja 2023.
CCI broj: 2021TC16RFCB028

www.si-hr.eu

SADRŽAJ

1. ZAJEDNIČKA STRATEGIJA PROGRAMA: GLAVNI RAZVOJNI IZAZOVI I ODGOVORI POLITIKE	7
1.1. PROGRAMSKO PODRUČJE.....	7
1.2. ZAJEDNIČKA STRATEGIJA PROGRAMA: SAŽETAK GLAVNIH ZAJEDNIČKIH IZAZOVA.....	7
1.2.1 Uvod	7
1.2.2 Konkurentnost programskog područja	9
1.2.3 Okoliš, klimatske promjene, energija i učinkovitost resursa	9
1.2.4 Povezivost i održiva mobilnost	12
1.2.5 Zapošljavanje i obrazovanje, socijalna i zdravstvena zaštita, turizam i kultura	13
1.2.6 Održiv i integrirani razvoj.....	15
1.2.7 Upravljanje i suradnja	16
1.2.8 Odabrani specifični ciljevi i ciljevi politike	16
1.2.9 Stečena iskustva	16
1.2.10 Povezanost s makroregionalnim strategijama	17
1.2.11 Komplementarnost i sinergija s drugim programima i instrumentima financiranja	18
1.2.12 Vizija, misija i horizontalna načela Programa	19
1.3 OBRAZLOŽENJE ODABRANIH CILJEVA POLITIKE I CILJEVA SPECIFIČNIH ZA PROGRAM INTERREG.....	21
2. PRIORITETI	26
2.1. PRIORITET 1. – ZELENA I PRILAGODLJIVA REGIJA.....	26
2.1.1 Specifični cilj 2.4 – Promicanje prilagodbe klimatskim promjenama i sprječavanja rizika od katastrofa te otpornosti, uzimajući u obzir pristupe temeljene na ekosustavima.....	26
2.1.1.1 Povezane vrste djelovanja i njihov očekivani doprinos specifičnim ciljevima te makroregionalnim strategijama i strategijama morskih bazena	26
2.1.1.2 Pokazatelji.....	28
2.1.1.3 Glavne ciljne skupine.....	29
2.1.1.4 Navođenje posebnih ciljnih područja, uključujući planiranu upotrebu integriranih teritorijalnih ulaganja, lokalnog razvoja koji predvodi zajednica ili drugih teritorijalnih alata	30
2.1.1.5 Planirana upotreba financijskih instrumenata.....	30
2.1.1.6 Okvirna raščlamba programskih sredstava EU-a prema vrsti intervencije	30
2.1.2 Specifični cilj 2.7 – Jačanje zaštite i očuvanja prirode, bioraznolikosti i zelene infrastrukture, među ostalim u urbanim područjima, te smanjenje svih oblika onečišćenja.....	30
2.1.2.1 Povezane vrste djelovanja i njihov očekivani doprinos specifičnim ciljevima te makroregionalnim strategijama i strategijama morskih bazena	31
2.1.2.2 Pokazatelji.....	32
2.1.2.3 Glavne ciljne skupine.....	33
2.1.2.4 Navođenje posebnih ciljnih područja, uključujući planiranu upotrebu integriranih teritorijalnih ulaganja, lokalnog razvoja koji predvodi zajednica ili drugih teritorijalnih alata	34

2.1.2.5	<i>Planirana upotreba financijskih instrumenata</i>	34
2.1.2.6	<i>Okvirna raščlamba programskih sredstava EU-a prema vrsti intervencije</i>	34
2.2	PRIORITET 2. – OTPORNA I ODRŽIVA REGIJA	36
2.2.1	Specifični cilj 4.6 – Jačanje uloge kulture i održivog turizma u gospodarskom razvoju, socijalnoj uključenosti i socijalnim inovacijama	36
2.2.1.1	<i>Povezane vrste djelovanja i njihov očekivani doprinos specifičnim ciljevima te makroregionalnim strategijama i strategijama morskih bazena</i>	36
2.2.1.2	<i>Pokazatelji</i>	38
2.2.1.3	<i>Glavne ciljne skupine</i>	39
2.2.1.4	<i>Navođenje posebnih ciljnih područja, uključujući planiranu upotrebu integriranih teritorijalnih ulaganja, lokalnog razvoja koji predvodi zajednica ili drugih teritorijalnih alata</i>	40
2.2.1.5	<i>Planirana upotreba financijskih instrumenata</i>	40
2.2.1.6	<i>Okvirna raščlamba programskih sredstava EU-a prema vrsti intervencije</i>	40
2.3	ISC 1 - DOSTUPNA I POVEZANA REGIJA.....	41
2.3.1	Specifični cilj 6.2. – Cilj specifičan za program Interreg br. 1 (ISC 1) - Povećanje učinkovitosti javne uprave promicanjem pravne i administrativne suradnje te suradnje između građana, aktera civilnog društva i institucija, osobito s ciljem rješavanja pravnih i drugih prepreka u pograničnim regijama.....	41
2.3.1.1	<i>Povezane vrste djelovanja i njihov očekivani doprinos specifičnim ciljevima te makroregionalnim strategijama i strategijama morskih bazena</i>	41
2.3.1.2	<i>Pokazatelji</i>	43
2.3.1.3	<i>Glavne ciljne skupine</i>	44
2.3.1.4	<i>Navođenje posebnih ciljnih područja, uključujući planiranu upotrebu integriranih teritorijalnih ulaganja, lokalnog razvoja koji predvodi zajednica ili drugih teritorijalnih alata</i>	44
2.3.1.5	<i>Planirana upotreba financijskih instrumenata</i>	44
2.3.1.6	<i>Okvirna raščlamba programskih sredstava EU-a prema vrsti intervencije</i>	44
2.3.2	Specifični cilj 6.3 – Cilj specifičan za program Interreg 1 (ISC 1) – Izgradnja uzajamnog povjerenja, osobito poticanjem djelovanja „od građana za građane“	45
2.3.2.1	<i>Povezane vrste djelovanja i njihov očekivani doprinos specifičnim ciljevima te makroregionalnim strategijama i strategijama morskih bazena</i>	45
2.3.2.2	<i>Pokazatelji</i>	46
2.3.2.3	<i>Glavne ciljne skupine</i>	47
2.3.2.4	<i>Navođenje posebnih ciljnih područja, uključujući planiranu upotrebu integriranih teritorijalnih ulaganja, lokalnog razvoja koji predvodi zajednica ili drugih teritorijalnih alata</i>	47
2.3.2.5	<i>Planirana upotreba financijskih instrumenata</i>	47
2.3.2.6	<i>Okvirna raščlamba programskih sredstava EU-a prema vrsti intervencije</i>	47
3	PLAN FINANCIRANJA	48
3.1	ODOBRENA FINANCIJSKA SREDSTVA PO GODINAMA.....	48
3.2	UKUPNA ODOBRENA FINANCIJSKA SREDSTVA PO FONDOVIMA I NACIONALNO SUFINANCIRANJE	49

4 DJELOVANJA PODUZETA KAKO BI SE RELEVANTNI PROGRAMSKI PARTNERI UKLJUČILI U IZRADU PROGRAMA INTERREG TE ULOGA TIH PROGRAMSKIH PARTNERA U PROVEDBI, PRAĆENJU I EVALUACIJI	50
5 PRISTUP KOMUNIKACIJI I VIDLJIVOSTI PROGRAMA INTERREG (CILJEVI, CILJNE SKUPINE, KOMUNIKACIJSKI KANALI, UKLJUČUJUĆI DRUŠTVENE MREŽE KADA JE TO PRIKLADNO, PLANIRANI PRORAČUN I RELEVANTNI POKAZATELJI ZA PRAĆENJE I EVALUACIJU)	53
6 NAVOĐENJE POTPORE MANJIM PROJEKTIMA, UKLJUČUJUĆI MALE PROJEKTE U OKVIRU FONDOVA ZA MALE PROJEKTE	55
7 PROVEDBENE ODREDBE	56
7.1 PROGRAMSKA TIJELA.....	56
7.2 POSTUPAK ZA OSNIVANJE ZAJEDNIČKOG TAJNIŠTVA.....	56
7.3 RASPODJELA OBVEZA MEĐU DRŽAVAMA ČLANICAMA SUDIONICAMA I, AKO JE TO PRIMJENJIVO, TREĆIM ILI PARTNERSKIM ZEMLJAMA I PZP-OVIMA, U SLUČAJU FINANCIJSKIH KOREKCIJA KOJE IZRIČE UPRAVLJAČKO TIJELO ILI KOMISIJA	57
8 UPOTREBA JEDINIČNIH TROŠKOVA, FIKSNIH IZNOSA I FINANCIRANJA KOJE NIJE POVEZANO S TROŠKOVIMA	60

TABLICE

Tablica 1. Obrazloženje odabranih ciljeva politike i ciljeva specifičnih za program Interreg	21
Tablica 2. Pokazatelji ishoda za specifični cilj 2.4	28
Tablica 3. Pokazatelji rezultata za specifični cilj 2.4	29
Tablica 4. Dimenzija 1. - područje intervencije	30
Tablica 5. Dimenzija 2. - oblik financiranja	30
Tablica 6. Dimenzija 3. - mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus	30
Tablica 7. Pokazatelji ishoda za specifični cilj 2.7	32
Tablica 8. Pokazatelji rezultata za specifični cilj 2.7	33
Tablica 9. Dimenzija 1. – područje intervencije	34
Tablica 10. Dimenzija 2. – oblik financiranja	34
Tablica 11. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus	35
Tablica 12. Pokazatelji ishoda za specifični cilj 4.6	38
Tablica 13. Pokazatelji rezultata za specifični cilj 4.6	39
Tablica 14. Dimenzija 1. - područje intervencije	40
Tablica 15. Dimenzija 2. - oblik financiranja	40
Tablica 16. Dimenzija 3. - mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus	40
Tablica 17. Pokazatelji ishoda ISC 1 (6.2)	43
Tablica 18. Pokazatelji rezultata ISC 1 (6.2)	43
Tablica 19. Dimenzija 1. - područje intervencije	44
Tablica 20. Dimenzija 2. - oblik financiranja	45
Tablica 21. Dimenzija 3. - mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus	45
Tablica 22. Pokazatelji ishoda ISC 1 (6.3)	46
Tablica 23. Pokazatelji rezultata ISC 1 (6.3)	46
Tablica 24. Dimenzija 1. - područje intervencije	47
Tablica 25. Dimenzija 2. - oblik financiranja	47
Tablica 26. Dimenzija 3. - mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus	47
Tablica 27. Financijska raspodjela po godinama	48
Tablica 28. Ukupna odobrena financijska sredstva po fondovima i nacionalno sufinanciranje	49
Tablica 29. Programska tijela	56
Tablica 30. Upotreba jediničnih troškova, fiksnih iznosa, fiksnih stopa i financiranja koje nije povezano s troškovima	60

CCI	2021TC16RFCB028
Naziv	(Interreg VI-A) Slovenija – Hrvatska
Verzija	2.0
Početna godina	2021.
Posljednja godina	2027.
Primjenjiv od	1. siječnja 2021.
Primjenjiv do	31. prosinca 2029.
Broj odluke Europske komisije	C(2022) 5940
Datum odluke Europske komisije	11. kolovoza 2022.
Broj izmijenjene odluke o programu	C(2023) 744
Datum stupanja na snagu izmijenjene odluke o programu	25. siječnja 2023.
NUTS regije obuhvaćene programom	SI012 – Podravska regija SI011 – Pomurska regija SI014 – Savinjska regija SI015 – Zasavska regija SI016 – Posavska regija SI017 – Jugovzhodna regija SI018 – Obalno-kraška regija SI021 – Osrednjeslovenska regija SI024 – Primorsko-notranjska regija HR031 – Primorsko-goranska županija HR036 – Istarska županija HR050 – Grad Zagreb HR065 – Zagrebačka županija HR064 – Krapinsko-zagorska županija HR062 – Varaždinska županija HR061 – Međimurska županija HR027 – Karlovačka županija
Dio	Dio A: Program prekogranične suradnje (ETS, IPA III PS, ISRMS-PS)

1 ZAJEDNIČKA STRATEGIJA PROGRAMA: GLAVNI RAZVOJNI IZAZOVI I ODGOVORI POLITIKE

1.1. PROGRAMSKO PODRUČJE

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (a) i članak 17. stavak 9. točka (a) ¹

Programsko područje programa Interreg Slovenija – Hrvatska obuhvaća 17 NUTS 3 regija, odnosno devet NUTS 3 regija u Sloveniji (statističke regije Podravska, Pomurska, Savinjska, Zasavska, Posavska, Jugovzhodna Slovenija, Obalno-kraška, Osrednjeslovenska i Primorsko-notranjska) i osam NUTS 3 regija u Hrvatskoj (Primorsko-goranska, Istarska, Zagrebačka, Krapinsko-zagorska, Varaždinska, Međimurska i Karlovačka županija te Grad Zagreb). Neke regije ne nalaze se na samoj granici (regije Osrednjeslovenska i Zasavska, Grad Zagreb), ali i te regije čine dio programskog područja. Regija Osrednjeslovenska i Grad Zagreb dio su programskog područja zbog njihove blizine i činjenice da je riječ o mjestima na kojima su koncentrirani gospodarski, istraživački, razvojni i obrazovni kapaciteti, koji bi mogli znatno pridonijeti razvoju programskog područja. Zasavska regija u Sloveniji uključena je s ciljem osiguravanja teritorijalne povezanosti prekograničnih područja i kako bi se što bolje iskoristili potencijali prekogranične suradnje. Programskim područjem obuhvaćena je površina od 31 728 km² (Slovenija: 46,6 %, Hrvatska: 53,4 %). Područje obuhvaća znatan dio slovenskog teritorija (73 %) i gotovo trećinu teritorija Hrvatske (30 %). Kopnena granica između Slovenije i Hrvatske duga je oko 657 km.

Na programskom području živi oko 3,8 milijuna stanovnika (Slovenija: 1,7 milijuna, Hrvatska: 2,1 milijun). Gustoća naseljenosti iznosi 119,8 osoba/km², što je nešto više od prosjeka EU-27. Oba glavna grada (Ljubljana i Zagreb) središta su gospodarskog utjecaja i vrlo su privlačna za život pa u njima ukupno živi više od milijun stanovnika. Kopnena granica između Slovenije i Hrvatske vrlo je raznolika u geografskom smislu i sastoji se od obalnog područja, prostranih šuma, brda i planine, a sve povezuje nekoliko rijeka (glavne rijeke s međunarodnim tokom su Drava, Sava i Mura), nekoliko njih s prekograničnim tokom.

1.2. ZAJEDNIČKA STRATEGIJA PROGRAMA: SAŽETAK GLAVNIH ZAJEDNIČKIH IZAZOVA

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (b) i članak 17. stavak 9. točka (b)

1.2.1 Uvod

Pregled glavnih zajedničkih prekograničnih izazova programskog područja pripremljen je u okviru „Teritorijalne i socioekonomske analize prekograničnog područja Slovenije i Hrvatske“. Analiza je izrađena kao jedan od dokumenata u postupku pripreme Interreg Programa Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027., u kojem se utvrđuju glavni prekogranični izazovi te potrebe i potencijali programskog područja. Provedena je analiza primarnih i sekundarnih podataka te su u obzir uzeti dokumenti iz relevantnih strategija Europske unije, kao i rezultati javnih savjetovanja na temelju internetske ankete, razgovora s reprezentativnim dionicima koji djeluju na prekograničnom području ili su nadležni za njega, te s fokusnim grupama.

¹ Uredba (EU) br. 1059/2021

Izvori tekstualnih podataka iskorištenih u ovom poglavlju navode se u dokumentu Teritorijalna i socioekonomska analiza.

Glavni izazovi i potrebe programskog područja

Programsko područje vrlo je raznoliko u smislu prirodnih i društvenih geografskih značajki. Velika je **neravnoteža** između socioekonomskog stanja u glavnim gradovima (Ljubljana i Zagreb) i u pograničnim mjestima, što je rezultat teritorijalne centralizacije u obje zemlje, ali i činjenice da je granica koja odvaja zemlje 2021. godine i dalje Schengenska granica. Naselja uz samu granicu najmanje su razvijena (Krapinsko-zagorska županija) i suočena s najvećim gubitkom stanovništva (Primorsko-goranska i Karlovačka županija s hrvatske strane programskog područja te regije Pomurska i Savinjska sa slovenske strane). Znatne su razlike u smislu dostupnosti između urbanih središta i ruralnih područja. To je posebno vidljivo u dolinama rijeka koje teku uz granicu i fizička su prepreka teritorijalnoj koheziji, za razliku od dolina rijeka (npr. Sava i Drava) koje su najprivlačnije okruženje za naselja, prijevoz i druge oblike prostornog razvoja.

Klimatske promjene pridonijele su ranjivosti predmetnog područja te je samo 18 % općina izradilo planove za prilagodbu, što znači da nisu dovoljno otporne na ekstremne prirodne pojave koje su sve češće te ih stanovnici već osjećaju. Stoga bi se u prostornom planiranju trebala posvetiti veća pozornost utvrđenim klimatskim prijetnjama, posebno u gradskim sredinama programskog područja. Unatoč činjenici da je programom Natura 2000 obuhvaćeno gotovo 40 % programskog područja, utvrđena je **degradacija statusa očuvanosti vrsta i staništa**. Potrebe za zajedničkim ulaganjima uključuju znatne intervencije temeljene na prekograničnoj suradnji u području biološke raznolikosti i očuvanja staništa.

Prosječni indeks ljudskog razvoja na programskom području iznosi 0,862 i u većini regija definira se kao vrlo visok. Ipak, **broj stanovnika na programskom području se smanjuje**, posebno u Primorsko-goranskoj i Karlovačkoj županiji u Hrvatskoj te u Pomurskoj i Savinjskoj regiji u Sloveniji, donekle zbog prirodnih tokova smanjenja broja stanovnika i iseljavanja. Udio osoba starijih od 65 godina u obje se zemlje povećava za oko 2 – 3 % godišnje (u razdoblju od 2011. do 2019.). **Indeks starenja** na programskom području 2019. godine bio je najviši u Krapinsko-zagorskoj županiji (358) i u Primorsko-goranskoj županiji (270,13), a najniži na jugoistoku Slovenije (114,1). Potrebe za zajedničkim ulaganjima uključuju i **sve veću potražnju za uslugama zdravstvene zaštite i svakodnevne skrbi** o starijim osobama.

Na živote stanovnika te na turizam i kulturu na programskom području znatno su utjecale negativne demografske promjene i **pandemija bolesti COVID-19**. Zbog prilika koje se ubrzano mijenjaju, potrebne su prekogranične mjere za poticanje otpornosti i povećanje sposobnosti prilagodbe osoba i organizacija novim potrebama i okolnostima, kako bi se potaknuo oporavak gospodarstva i povećala kvaliteta života na programskom području. Utvrđen je mali broj poduzetničkih aktivnosti povezanih s digitalnom transformacijom i nedostatna razina poznavanja koncepata pametnog upravljanja, među ostalim u područjima povezanim sa sektorima turizma i kulture.

Kako bi se ojačala teritorijalna kohezija programskog područja i privuklo stanovnike, potrebno je povećati raznolikost i poboljšati kvalitetu zdravstvenih, socijalnih i komplementarnih usluga u udaljenim sredinama s obje strane granice. S obzirom na navedeno, zajedničkim bi se djelovanjem trebala osigurati podrška za povezivanje dionika, povećanje razine znanja i iskustva te uspostavljanje mreže za učenje i prekogranične strukture.

Programom se nastoji uključiti stanovnike u socijalna i teritorijalna pitanja s ciljem da se razviju najprikladnija rješenja za sve. Imajući na umu i pandemiju bolesti COVID-19, potrebno je **izgraditi povjerenje i pozitivan stav**, kao i osobnu odgovornost za bolju budućnost stanovnika na programskom području.

1.2.2 Konkurentnost programskog područja

Na programskom području prisutne su velike razlike u BDP-u po glavi stanovnika te se on kreće od 7,919 EUR u Krapinsko-zagorskoj županiji do 32,620 EUR u Osrednjeslovenskoj regiji, što je česta pojava kad je riječ o ruralnim i urbanim sredinama na programskom području. Visoka stopa nezaposlenosti mladih osoba i **nedostatak sposobne radne snage u regiji, posebno kad je riječ o MSP-ovima (SME²)**, mogli bi se riješiti povećanjem radnih mjesta u sektoru turizma, stvaranjem novih radnih mjesta za mlade koja bi obuhvaćala više sektora. Konkurentnost MSP-ova mogla bi se unaprijediti izgradnjom kapaciteta u području digitalne pismenosti i upotrebe dostupnih naprednih elektroničkih usluga i IKT rješenja, kao i poboljšanjem znanja i vještina osoba u cilju potpore prelasku na otporne turističke destinacije.

MSP-ovi imaju važnu ulogu u postizanju dodane vrijednosti. U razdoblju od 2015. godine do 2019. godine porastao je ukupan broj MSP-ova na razini NUTS 3 regija. U Osrednjeslovenskoj regiji i Gradu Zagrebu zabilježeno ih je mnogo više nego u udaljenim sredinama koje zaostaju u razvoju ili stvaranju novih djelatnosti. Postojeći MSP-ovi i inovativne organizacije za podršku pružaju usluge promicanja i umrežavanja za razvoj budućih partnerstva u prekograničnim industrijama. Buduće poslovne prilike mogu se podržati u okviru posebnih tema, posebno energetske učinkovitosti, zelenog turizma i poslovnih modela kružnog turizma. Konkurentnost postojećih poduzeća mogla bi se poboljšati povećanjem razine poduzetničkih aktivnosti povezanih s digitalnom tranzicijom i podupiranjem zelene tranzicije, posebno u sektoru turizma.

1.2.3 Okoliš, klimatske promjene, energija i učinkovitost resursa

Glavne utvrđene potrebe na programskom području blisko su povezane s poboljšanjem teritorijalne suradnje u području zaštite i upravljanja/interpretacije prirodnim krajolicima, povezanosti staništa i stjecanja odgovornog odnosa stanovnika prema staništima i vrstama, a posebno onima čiji se brojevi smanjuju. Potrebe za klimatskom prilagodbom područja usmjerene su na povećanje otpornosti stanovnika, staništa i imovine. Podizanje razine svijesti, zajedničke prekogranične strategije za prilagodbu te razvoj i promicanje zajednički razvijenih rješenja koja omogućuju bolju učinkovitost resursa, isporuka usluga otpornih na klimatske promjene te sektorska koordinacija poboljšali bi sposobnost prilagodbe programskog područja. Promjene ponašanja i održiva ulaganja malih razmjera trebali bi se voditi načelima Novog europskog Bauhaua.³

Krajolik, biološka raznolikost, vodni resursi i kvaliteta zraka

Znatna dio programskog područja prekrivaju prirodne površine te se ono odlikuje bogatom biološkom raznolikošću. **Natura 2000** pokriva gotovo 40 % programskog područja, uključujući nekoliko prekograničnih lokaliteta i brojna nacionalno zaštićena područja ili područja od prirodnog značaja. Osim mreže Natura 2000, tu je i mreža nacionalnih parkova i parkova prirode, regionalnih parkova, rezervata i drugih područja zaštićenih zbog ekološke važnosti. Uzduž slovenske obale pet je zaštićenih obalnih i morskih područja koja su dio dva parka prirode: park prirode Sečoveljske soline i park prirode Strunjan. Zaštićeno morsko područje te Nacionalni park Brijuni u Hrvatskoj također su dio programskog područja.

Najugroženija staništa programskog područja su slatkovodna staništa i travnjaci. Kad je riječ o morskim regijama, nema dovoljno podataka pa je za brojne elemente zabilježen „nepoznat status očuvanja“. Udio zaštićenih morskih područja u regiji (3 % za Jadran) je nizak i daleko je od ciljne vrijednosti navedene u Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030⁴. Glavne prijetnje za bioraznolikost morskih, obalnih i kopnenih ekosustava su kombinirani učinci visokog antropogenog tlaka (onečišćenje), klimatskih promjena, propadanja i gubitka staništa, invazivnih vrsta i nedostatka nadzora. Kad je riječ

² *Small and medium-sized enterprises*

³ *The New European Bauhaus initiative*

⁴ *EU Biodiversity Strategy for 2030*

o morskim ekosustavima, popisu prijetnji treba dodati i prekomjerni ribolov, kočarenje i nepostojanje zona potpune zabrane ribolova.

Jedan od ključnih čimbenika za poboljšanje bioraznolikosti te očuvanja i obnove staništa je daljnja suradnja. Upravitelji zaštićenih područja, posebno onih u prekograničnim regijama, mogli bi razmjenjivati iskustvo i primjere dobre prakse kako bi pripremili nove ili poboljšane aktivnosti za sprječavanje gubitka bioraznolikosti i usmjerili se na komunikaciju i obrazovanje posjetitelja i stanovnika u cilju promjene ponašanja na primjer optimizirajući pristupe upravljanja posjetiteljima, poboljšanjem interpretacije prirode, vrednovanjem prirodne baštine, inovacijama temeljenim na rezultatima i okrenutim zaštiti prirode, povećavanjem razine osviještenosti ciljnih skupina itd. Razina zaštite prirode na programskom području mogla bi biti usklađenija i trebali bi se uzeti u obzir krajolici kao cjelina bez obzira na državnu granicu koja dijeli neke od njih. Osim toga, provedbu mreže Natura 2000 i njezino upravljanje trebalo bi podržati razvojem, razmjenom i promicanjem prekograničnih i međusektorskih iskustava, podataka i praksi za poboljšanje ekološkog statusa staništa u lošem stanju ili u propadanju.

Šume su relevantno zajedničko stanište programskog područja te pokrivaju 71 % mreže Natura 2000 u Sloveniji i 38 % u Hrvatskoj. Trebalo bi podržati izgradnju kapaciteta za višenamjensko upravljanje šumama s naglaskom na promicanje i očuvanje biološke raznolikosti. Na programskom području može se razviti regionalni park šumske biosfere od međunarodnog značaja. Integrirano upravljanje i suradnja među dionicima glavne su potrebe na ovom krško-dinarskom području gdje je visoka ekološka kvaliteta rezultat tradicionalnog višenamjenskog upravljanja koje se proteže cijelim područjem biosfere.

Teritorij je općenito **bogat vodnim resursima**, ali njihova kvaliteta je raznolika. U Sloveniji 55 % ukupnih vodnih tijela ima dobar ekološki status, ali u Hrvatskoj njih samo 23 %. Tijekom 2018. godine 54,6 % hrvatskog i 71,5 % slovenskog stanovništva bilo je priključeno na kanalizacijske sustave. Iako je zabilježeno unaprjeđenje infrastrukture za obradu otpadnih voda, raspršenost naselja glavni je razlog zašto upravljanje otpadnim vodama na ruralnom području zaostaje u postizanju zadanih ciljeva.

Većina **potrošnje vode u regiji i dalje se odvija u kućanstvima**. Voda se u regiji uglavnom crpi iz podzemnih izvora pa je ključno zaštititi te izvore. Zabrinjavajući je južni dio regije krškog-dinarskog područja gdje površinsko onečišćenje utječe na podzemne izvore voda. Također, gubitci u javnom sustavu opskrbe vodom i dalje su znatni.

Kvaliteta zraka na cijelom je programskom području dobra, posebno zbog bogatstva prirode. Međutim, **kvaliteta zraka u gradskim sredinama i dalje predstavlja problem za okoliš i zdravlje**. Mjerenja pokazuju da mnogi slovenski i hrvatski gradovi ne uspijevaju postići granične vrijednosti utvrđene europskim zakonodavstvom u pogledu kvalitete zraka. Veću bi pozornost trebalo posvetiti obrazovanju, komunikaciji i podizanju razine osviještenosti.

Dobri primjeri zelene infrastrukture već postoje na programskom području (Natura 2000, prirodna staništa), ali moglo bi ih se dodatno promicati i jačati u okviru učinkovitijeg odgovora na klimatske izazove. Zelena infrastruktura podržava teritorijalne zelene koridore (poboljšavajući povezanost vrsta), bioraznolikost i usluge ekosustava. Postoji potreba za daljnjim promoviranjem rješenja zelene infrastrukture kako bi se na programskom području mogle pružati višenamjenske usluge ekosustava. Zelena infrastruktura u urbanim sredinama može dovesti do višenamjenskih koristi jer se koristi za upravljanje vodom, smanjenje učinaka toplinskih valova, poboljšanje kvalitete zraka te pridonosi poboljšanju kvalitete života općenito. Rješenja temeljena na prirodi mogu se potaknuti kako bi se poboljšala klimatska otpornost na rizike od poplava (mjere zadržavanja vode), upravljanje vodom u gradskim sredinama (sakupljanje vode, upravljanje oborinskim vodama) i kvaliteta zraka.

Klimatske promjene, rizici i otpornost

Klimatske promjene već se događaju i nastaviti će uzrokovati **povećanje temperatura i veće toplinsko opterećenje, kao i neočekivane rasporede padalina zbog kojih dolazi do oluja, suša, poplava, podizanja razine mora i manje snježnih padalina**. Učinak klimatskih promjena razlikuje se na duž biogeografskih područja regija (obala, riječni slivovi, šume, planine). Uz povećanja

temperature i promjene u vodnim ciklusima relevantne su prijetnje i šumski požari i potresi. Zato je potrebno unaprijediti sposobnost prilagodbe i rješenja, posebno na lokalnoj razini gdje je šteta najočitija.

Napori koji se ulažu u prilagodbu ne uključuju konkretne mjere na regionalnoj i lokalnoj razini. Klimatske promjene utječu na biološku raznolikost te bi u planovima i praksama upravljanja trebalo razmotriti potencijalne nove aspekte. U cilju unaprjeđenja otpornosti programskog područja, potrebno je povećati prekograničnu suradnju među općinama i na regionalnoj razini.

Na predmetnom području ulažu se određeni napori u prilagodbu klimatskim promjenama na regionalnoj i lokalnoj razini. Do 2023. godine planovi regionalnog razvoja i regionalni prostorni planovi u Sloveniji moraju sadržavati procjene osjetljivosti na klimatske promjene. Od 2021. godine nadalje pitanja prilagodbe klimatskim promjenama, uključujući aspekt zelene infrastrukture, trebaju biti sastavni dio postupaka prostornog i gradskog planiranja te planiranja namjene zemljišta na svim razinama. **Osamnaest posto općina na programskom području izradilo je Akcijske planove za održivu energiju i borbu protiv klimatskih promjena (SECAP⁵), za čiju su provedbu potrebne konkretne radnje i planovi.** Posebno su usmjereni na fokusna područja prilagodbe klimatskim promjenama kao što su upravljanje resursima (energija, voda), očuvanje biološke raznolikosti, zelenu infrastrukturu i prostorno planiranje.

Upravljanje katastrofama organizirano je vertikalno i uključuje sve lokalne zajednice, ali razlikuje se u smislu kvalitete i lokalnih kapaciteta. Na programskom području potrebno je **unaprijediti pripravnost na rizike i kapacitete za odgovor**, posebno razvojem zajedničkog prekograničnog mehanizma civilne zaštite za spašavanje, koordiniranog i prilagođenog rizicima uzrokovanim klimatskim promjenama. Neophodno je poboljšati i izgradnju kapaciteta lokalnog stanovništva za borbu protiv prirodnih opasnosti povezanih s klimatskim promjenama.

Učestalost i intenzitet poplava razlikuje se diljem programskog područja. Proteklih su desetljeća poplave uzrokovale znatnu štetu okolišu i imovini. Zbog topografskih značajki teritorija, stanovnici su izloženi znatnom riziku od poplava. Zajedničke i usklađene mjere za smanjenje rizika od poplava već su poduzete u svih šest prekograničnih slivova (podizanje svijesti, rani sustavi za upozorenje), ali budući učinci klimatskih promjena mogli bi dodatno utjecati na regiju. Uz planiranu građevinsku infrastrukturu mogu se primijeniti i rješenja temeljena na prirodi za sveobuhvatno upravljanje poplavama i drugim posljedicama oluja.

Požari su posebna prijetnja za okoliš i imovinu, a povezuje ih se s povećanjem temperature i sušama uzrokovanim klimatskim promjenama. Područja, u kojima nestašica vode tradicionalno pogađa stanovništvo i gospodarstvo su krški i submediteranski dijelovi regije. Zbog već pogođenih staništa i neuravnoteženo raspoređenog stanovništva, u prekograničnoj regiji potrebno je uspostaviti zajedničke protokole, razmjenu podataka, opremu i kapacitete. Postoji potreba za demonstracijskim mjerama kojima bi se povećala otpornost gospodarstva i društva (npr. proizvodni sustavi, upravljanje vodama, prijevoz i održiva mobilnost itd.).

Opskrba energijom i njezina potrošnja

Energetska učinkovitost i nastavak iskorištavanja obnovljivih izvora energije važan su dio energetske tranzicije programskog područja. Digitalna transformacija zgrada, susjedstva i gradova, kao i energetska obnova zgrada u obje se zemlje razmatraju u okviru dostupne nacionalne potpore za iskorištavanje obnovljivih izvora energija, posebno solarne energije i energije vjetra, te u okviru ulaganja u energetska učinkovitost javnih i privatnih zgrada. Lokalne energetske agencije aktivne su i podržavaju građane i organizacije u regijama u postizanju manje potrošnje energije i veće učinkovitosti.

Najveći potencijal iskorištavanja imaju drvena biomasa, solarna i geotermalna energija. Osim poboljšanja energetske učinkovitosti, za podizanje svijesti o smanjenju emisija, poboljšanju skladištenja energije i

⁵ Sustainable Energy and Climate Action Plan

poticanju učinkovitosti putem digitalizacije te za postizanje učinkovitog upravljanja resursima vrlo su važne samoodržive zajednice. Energija je jedan od glavnih prioriteta pametne specijalizacije i nacionalnih planova za energiju i prilagodbu klimatskim promjenama. Postoji opća potreba za razvojem inovativnih prekograničnih rješenja i pilot-djelovanja u području energetske učinkovitosti kad je riječ o razvoju novih modela i alata.

Kružno gospodarstvo

Prelazak na kružno gospodarstvo podrazumijeva niz promjena ponašanja i aktivnosti proizvođača i potrošača s krajnjim ciljem stvaranja kružnog umjesto linearnog (uzmi – iskoristi – odbaci) gospodarstva. Na programskom području sve se učinkovitije upravlja otpadom te su ključne industrije svjesne potreba i prilika koje nudi kružno gospodarstvo. Obje su zemlje uključile kružno gospodarstvo u svoje strategije pametne specijalizacije te će u budućnosti podržati te promjene na sustavnoj nacionalnoj razini koja povezuje i regionalne dionike i resurse.

Tim pristupom oblikuju se alati za održivo upravljanje resursima, kao što su (u slučaju programskog područja) biomasa, očuvana priroda, dostupnost obnovljivih izvora energije, lokalna proizvodnje hrane te bogata prirodna baština. Unaprjeđenjem kružnog gospodarstva podržava se, npr. stvaranje zelenih radnih mjesta, održive energetske usluge i razvoj novih proizvoda. Također, kružni modeli gospodarstva mogu se podržati u okviru razvoja održivog upravljanja turizmom i zelene tranzicije organizacija putem pilot-djelovanja.

1.2.4 Povezivost i održiva mobilnost

Područjem prolaze dva koridora TEN-T⁶ mreže: južni dio baltičko-jadranskog koridora i mediteranski koridor. Cestovna mreža TEN-T na programskom području gotovo je završena, dok je željeznička infrastruktura završena 5 – 6 % u usporedbi s prosjekom EU-a od 60 %. S obzirom na to da su u nacionalnim prometnim strategijama predviđena buduća financijska sredstva, očekuje se brži razvoj željezničke mreže, ali većina financijskih ulaganja namijenjena je cestovnoj mreži. Programsko područje nije dovoljno povezano željeznicom s obzirom na to da su brojne željezničke usluge ukinute u prošlosti. Istodobno, dnevni putnici se na graničnim prijelazima suočavaju s problemima povezanim s prometnim gužvama, turističkom sezonom i ograničenjima zbog pandemije bolesti COVID-19.

Na programskom području Slovenija – Hrvatska gustoća cesta (1,7 km/km²) veća je od prosjeka u EU-u (1,0 km/km²). Istodobno je u putničkom prometu zabilježena visoka stopa (Slovenija: 86 %, Hrvatska: 83 %) upotrebe osobnih automobila i prijevoza automobilom u obje zemlje, veća od prosjeka EU-a. Cestovna povezanost ruralnih sredina relativno je dobra, što u kombinaciji s nedostatkom učinkovitog javnog prijevoza čini upotrebu osobnih automobila vrlo privlačnom. U pograničnim regijama treba se poticati javni prijevoz u ruralnim brdovitim sredinama koji bi bio prilagođen specifičnim prostornim obilježjima.

Programskim područjem prolazi sedam glavnih nacionalnih biciklističkih ruta. Dvije od njih protežu se uzduž granice između Slovenije i Hrvatske. Biciklistička infrastruktura je prilično nedostatna kad je riječ o biciklističkim stazama, znakovima i uslugama. I dalje postoji velika razlika u kvaliteti u usporedbi s europskim zemljama pogodnijima za bicikliste.

Aktivnosti u području održive mobilnosti u gradskim sredinama usmjerene su na osiguravanje pristupa javnom prijevozu ili uvjeta za održivu mobilnost, što uključuje hodanje i biciklizam. Zelene površine u gradskim područjima namijenjene hodanju i biciklističke mreže mogle bi se uključiti u aktivnosti vezane za prilagodbu klimatskim promjenama koje bi omogućile održivo iskorištavanje postojećih prekograničnih pilot-proizvoda i usluga. Kako bi se poboljšao putnički javni prijevoz, potrebno je uspostaviti sveobuhvatnu održivu i dostupnu mobilnost u gradovima, kako su to već učinili neki gradovi/općine (Zagreb, Ljubljana, Ljutomer, Murska Sobota, Piran, Umag, Novigrad itd.). Potrebno je

⁶ Trans-European Network - Transport (Transeuropska mreža prometnica)

uložiti dodatne napore u izradu lokalnih strategija mobilnosti (Planovi održive urbane mobilnosti-SUMP⁷) koje uzimaju u obzir lokalne potrebe i koje su poduprte aktivnostima podizanja razine svijesti.

I dalje su prisutni izazovi u pogledu razvoja održivih rješenja mobilnosti u udaljenim ruralnim sredinama te oni povezani s turističkim putovanjima. Povezanost između različitih udaljenih sredina između zemlja ili većim gradovima na programskom području preduvjet je da bi se zadržalo stanovništvo u tim selima. Potrebe za zajedničkim ulaganjima uključuju unaprjeđenje održive mobilnosti u cilju poboljšanja pristupa zdravstvenim, obrazovnim, turističkim i socijalnim uslugama, posebno na perifernim područjima. Prijevoz na zahtjev, uz podršku digitalizacije i e-mobilnosti (npr. mobilnost kao usluga), mogao bi biti rješenje za ta područja. Alternativna održiva rješenja, kao što su dijeljenje automobila, prijevoz na zahtjev, dogovori s poslodavcima u pogledu rada od kuće ili organizacija prijevoza za zaposlenike, trebala bi se promicati u cilju unaprjeđenja kvalitete i raznolikosti usluga

1.2.5 Zapošljavanje i obrazovanje, socijalna i zdravstvena zaštita, turizam i kultura

Tržište rada, obrazovanje i osposobljavanje

Positivan trend smanjenja stope nezaposlenosti tijekom 2018. i 2019. godine zaustavljen je 2020. godine zbog pandemije bolesti COVID-19. Iako je tržište rada obilovalo radnom snagom 2020. godine, velik dio industrije suočio se s nedostatkom vještina radne snage zbog promjena u društvu i industriji. Još jedan od problema s kojim se suočava tržište rada na programskom području je dugoročna nezaposlenost, koja je posebno visoka među nezaposlenim osobama bez srednjoškolskog obrazovanja, starijim osobama (do 65 godina) i nezaposlenim osobama bez radnog iskustva. Dostupnoj radnoj snazi na programskom području trebalo bi osigurati osposobljavanje i obrazovanje u skladu s potražnjom na tržištu rada (npr. turizam, nove potrebe u skladu s digitalnom i energetske tranzicijom), a tržište rada trebalo bi se više otvoriti starijim osobama. Prekogranična suradnja između obrazovnih ustanova postoji i na zadovoljavajućoj je razini, ali potrebno je omogućiti razmjenu znanja kako bi se ojačale digitalne vještine nastavnika u cilju unaprjeđenja učinkovitosti i tehnika podučavanja na daljinu.

Zdravstvena i socijalna zaštita

Zbog pandemije bolesti COVID-19 došlo je do dodatne isključenosti skupina koje su već socijalno isključene, a povećao se i stres s kojim se suočavaju, kao i njihova pasivnost, što je negativno utjecalo na njihovo duševno i tjelesno zdravlje. Društvu koje stari potrebni su prilagođeni smještajni kapaciteti te nove, lokalne i pristupačne usluge socijalne i zdravstvene zaštite koje podržavaju deinstitutionalizaciju i aktivno starenje. Slične su usluge potrebne i djeci s invaliditetom, koja su uobičajeno socijalno isključena.

Na programskom području dostupni su domovi zdravlja, osim na uskom pograničnom području, čiji stanovnici ne smiju koristiti usluge najbliže hitne pomoći s druge strane granice, već su prisiljeni putovati u bolnicu u svojoj zemlji. Kako bi se riješio taj problem, potrebna su zajednička ulaganjima kojima bi se potaknula suradnja među ustanovama i razvile trajne prekogranične aktivnosti (npr. razmjena znanja, protokoli, pozivni centri itd.). Zbog učenja na daljinu i rada od kuće tijekom pandemije ljudi su bili prisiljeni prihvatiti manje aktivan stil života, što je dovelo do velikih psiholoških opterećenja, posebno kod djece i starijih osoba. Te bi se izazove moglo rješavati zajedno, provedbom socijalnih inovacija. U porastu su i stope smrtnosti uzrokovane šećernom bolesti, kroničnom opstruktivnom plućnom bolesti i nekim vrstama raka. Potrebno je provoditi različite preventivne zdravstvene aktivnosti (npr. usmjerene na kronične bolesti i pretilost), a u ruralnim dijelovima programskog područja trebala bi biti dostupna atraktivna infrastruktura na otvorenom i aktivnosti koje pozivaju na aktivan život. Svi ti novi izazovi poziv su na zajednička djelovanja koja bi osigurala solidarnost, ponovnu socijalizaciju i zdraviji život u „novom normalnom“.

⁷ Sustainable Urban Mobility Plan

Turizam i kultura

Programsko područje nudi više vrsta turizma (morski i planinski turizam, termalni turizam, eko-turizam, kulturni, kreativni i aktivni turizam) pa to područje obiluje raznolikim kompetencijama, vještinama, znanjem i iskustvima koje mogu razmjenjivati svi dionici. Turizam je jedan od primarnih uslužnih sektora na predmetnom području, ali vrlo je **nejednako raspoređen**. U kontinentalnim predjelima turizam se pokrenuo posljednjih godina (prije krizne 2020. godine), a sve bolji rezultati pokazuju da se trend nastavlja.

Županije na sjeveru Hrvatske i slovenske regije u turističkoj zoni panonske Slovenije, koja obiluje termalnim izvorima svoju turističku ponudu temelje upravo na njima i nude boravak u toplicama, gastronomski i enološki turizam, turizam temeljen na baštini i ruralni turizam. Turistička regija Ljubljane i središnje Slovenije te Zagreb svoju turističku ponudu temelje na poslovnom i gradskom turizmu, kulturnom i kreativnom turizmu te gastronomiji, dok je Karlovačka županija usredotočena na zeleni (eko) turizam, aktivni i sportski turizam. Iako su sve regije, županije, gradovi i općine prepoznali lokalni potencijal za razvoj turizma, nisu dovoljno uspješno povećale **relevantnost i kvalitetu proizvoda** i usluga na prekograničnoj razini te **međusektorske odnose među dionicima** čime bi se omogućila razmjena znanja, izrada platformi za suradnju i aktivnosti zajedničkog učenja.

Umjesto masovnog turizma potrebno je u poduzetništvo te u lokalne i regionalne strategije uključiti društvene i ekološki odgovorne mjere koje podupiru održivi turizam, pri čemu bi kreatori politika trebali razumjeti potrebu za održivošću i zaštitom prirode. **Stoga su i društvene i organizacijske promjene u skladu s Novim europskim Bauhausom nužne, kao i mjere podizanja razine osviještenosti** kako bi se povećala odgovornost posjetitelja, turista i drugih dionika u turizmu, za okoliš i društvo, ali i podržao prelazak na zeleniji, održiviji i odgovorniji turizam.

Kulturne ustanove na programskom području nude različite kulturne programe za skupine u nepovoljnom položaju ili na marginama društva i koji su dobro prilagođeni potrebama osoba s invaliditetom. Potrebno je povećati odgovornost dionika u turizmu i kulturi za prilagodbu ustanova s ciljem poticanja uključivost i jednakost unaprjeđenjem dostupnosti turističke infrastrukture, proizvoda i usluga.

Održivi turizam trend je koji ubrzano raste pa se očekuje da će se zanimanje turista za turizam temeljen na prirodi i kulturi u budućnosti povećati, što će pridonijeti boljoj otpornosti i uspostavi poslovanja i radnih mjesta u turizmu. U razvoju održivih proizvoda i usluga trebalo bi uzeti u obzir lokalni identitet i sve veću potražnju za **aktivnim turizmom, turizmom temeljenim na emocijama⁸, sporim turizmom, kulturnim turizmom, turizmom temeljenim na doživljajima i pričama**. Turistička ponuda treba biti pristupačnija za osobe s invaliditetom, starije osobe i obitelji koje žive u siromaštvu.

Razvoj novih prekograničnih usluga i proizvoda te ozelenjivanje turizma na programskom području pridonosi rastu otpornosti i oporavku turizma na programskom području te zahtijeva **nove vještine i uspostavu prekograničnih međusektorskih odnosa** (npr. povezivanje turizma s poljoprivredom, kreativnim industrijama, ribarstvom itd.), bolju **prekograničnu suradnju i učenje. Uzajamno učenje i mentorstvo**, kao i zajedničko djelovanje u cilju podupiranja sinergija i prekograničnih mreža, potrebni su da bi se na najučinkovitiji mogući način unaprijedili kapaciteti poduzeća i javnih organizacija. Izazovi koje je potrebno riješiti uključuju potrebu za učenjem o integriranom održivom pristupu i planiranju upravljanja destinacijama, među ostalim na prekograničnoj razini, uključujući udaljene i nepristupačne mikrodestinacije. Preporučuje se da se pristup osposobljavanjima omogući i ranjivim skupinama.

Zajednička pilot-djelovanja i mehanizmi certificiranja potrebni su da bi se podržalo unaprjeđenje, raznolikost i razvoj inovativnih zelenih usluga i proizvoda u turizmu i kulturi te potaknula tranzicija na zeleni i održivi turizam.

⁸ *Tourism of emotions*

U programskom području nedostaju prekogranične veze koje bi osiguravale mobilnost turista i posjetitelja te **bi u ponudu održivih turističkih proizvoda trebalo uključiti nove mehanizme dijeljenja vozila, mogućnost multimodalnog putovanja (bicikl, željeznica, brod) i „rješenja za zadnji kilometar“**.

Pandemija bolesti COVID-19 donijela je nove izazove i ograničenja, ali i **mogućnosti za povećanje konkurentnosti**, pod uvjetom da se pažljivo prate i uzimaju u obzir nove potrebe turista. Mogućnosti za „COVID turizam“ podrazumijevaju razvoj uključivih **proizvoda i usluga na otvorenom, učinkovite standarde i protokole kojima se jamči sigurnost te primjenu suvremenih tehnologija za interpretaciju kulture, dijeljenje informacija i osiguravanje digitalne privlačnosti** i vidljivosti destinacija prilagođenih mjerama za sprječavanje širenja bolesti COVID-19. **Digitalizacija** je važan dio ekosustava turizma te je neophodna za uključivanje ranjivih skupina i ozelenjivanje turizma na programskom području.

Kulturna ponuda na predmetnom području uključuje program u organizaciji različitih javnih ustanova, privatnih ustanova i udruga (neovisna kulturna scena), ali **kulturna interakcija na programskom području i prekogranično trenutačno je minimalna zbog ograničenja povezanih s pandemijom bolesti COVID-19**. Program bi trebao nuditi uključive prilike za **ponovno povezivanje ljudi i poticanje kulturne interakcije**, kao i za učenje o slovenskoj i hrvatskoj kulturi i jezicima. **Kulturna i kreativna industrija** i socijalni inovatori imaju važnu ulogu u povećanju otpornosti turizma, **pridonosenju stvaranju radnih mjesta i ponovnom povezivanju ljudi s različitim strana** granice nudeći im prilike za zajedničke projekte, događanja i učenje.

Na programskom području nalazi se **osam lokaliteta svjetske baštine UNESCO-a**, kao i **obilje drugih materijalnih i nematerijalnih kulturnih vrijednosti** s obje strane granice. Programsko područje obiluje **nematerijalnom kulturnom baštinom**, koja uključuje različite oblike i fenomene duhovnog stvaralaštva koji se prenose tradicijom ili na neki drugi način: jezik, narječja, govor i toponimi, usmena literatura svih vrsta, folklor u glazbi, plesu, tradiciji, igrama, ritualima, običajima, kao i druge tradicionalne narodne vrijednosti, umjetnost i obrti.

Međutim, da bi se ta tradicija sačuvala, moraju je prenositi osobe koje je čuvaju i nadograđuju. **Unatoč izuzetnom bogatstvu prirodnih, povijesnih i kulturnih zanimljivosti koje potiču autentičnost lokalnog područja, tek je manji dio njih vrednovan i uključen u sveukupnu ponudu destinacija**. Trebalo bi poticati uključivanje suvremenih tehnologija u interpretaciju baštine kako bi se osobama s invaliditetom i svim ranjivim skupinama omogućio jednostavniji pristup tim uslugama.

Potrebno je podržati **kreativnost u turizmu i kulturi te kreativne industrije** u okviru diversifikacije turističke ponude i unaprjeđenja urbanih i ruralnih područja kako bi se osiguralo ugodnije i zanimljivije iskustvo turistima i lokalnom stanovništvu. Diversifikacija usluga u skladu s novim potrebama turista/posjetitelja te jačanje kapaciteta dionika pridonijet će unaprjeđenju otpornosti turizma na programskom području.

1.2.6 Održiv i integrirani razvoj

Integrirani teritorijalni razvoj može se potaknuti lokalnim višesektorskim strategijama koje su zajednički razvijene uz pomoć mehanizama lokalnog razvoja pod vodstvom zajednica (CLLD⁹) i integriranog teritorijalnog ulaganja (ITU¹⁰) za konkretna prekogranična funkcionalna područja. Na slovensko-hrvatskoj granici nema funkcionalnih područja s takvim strategijama (osim Europske grupacije za teritorijalnu suradnju Pannon uspostavljene radi poboljšanja prekogranične suradnje uzduž hrvatsko-slovensko-mađarske granice). Ipak, lokalni dionici svjesni su prednosti održivog i uključivog razvoja koji

⁹ Community Led Local Development

¹⁰ Integrated Territorial Investment

se može promicati teritorijalnim višesektorskim strategijama i uspostavom europskih grupacija za teritorijalnu suradnju (EGTS).

1.2.7 Upravljanje i suradnja

Na hrvatskoj strani područjem se upravlja na tri razine (nacionalna, regionalna i lokalna), a na slovenskoj na dvije (nacionalna i lokalna). U Sloveniji ne postoji regionalna razina vlasti, što dovodi do određenih problema kad je riječ o prekograničnoj suradnji.

Uz podršku učinkovite javne uprave mogli bi se na djelotvoran način riješiti neki od izazova koji su glavni razlog depopulacije na pograničnom području. Prekogranična suradnja dionika mogla bi dovesti do poboljšanja dostupnosti i kvalitete usluga u području zdravstvene zaštite, socijalne uključenosti i skrbi te energetske učinkovitosti na pograničnom području. Razmjena znanja među različitim sektorima i na različitim razinama olakšala bi razumijevanje lokalnih problema i potreba. Inovativna prekogranična rješenja i nadogradnja prekograničnih struktura potrebni su kako bi doprinijeli rješavanju nekih od glavnih izazova s kojima se suočava programsko područje (deinstitucionalizacija skrbi o starijim osobama, nedostatak mogućnosti javnog prijevoza, kronične bolesti itd.).

Zbog brojnih povijesnih i suvremenih čimbenika, uključujući pandemiju bolesti COVID-19, potrebno je podržati suradnju među stanovništvom kako bi se unaprijedili odnosi, razumijevanje i povjerenje među osobama s obje strane granice. To bi se pitanje moglo riješiti djelovanjem „od građana za građane”.

1.2.8 Odabrani specifični ciljevi i ciljevi politike

IU programima Interreg A, koji se provode uzduž unutarnjih kopnenih granica, ciljevi politika CP2 („**Zelenija Europa**”) i CP4 („**Europa s istaknutijom socijalnom komponentom**”) obvezni su u skladu s uredbom. Na temelju zajedničkih izazova utvrđenih u teritorijalnoj analizi, doprinosa dionika i stečenih iskustva, za potporu i zajedničko ulaganje u okviru Interreg programa prekogranične suradnje Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027. odabrani su sljedeći specifični ciljevi koji se razmatraju od poglavlju 1.2.8. nadalje:

- cilj politike „**Zelenija Europa**” (sa **specifičnim ciljem 2.4.** kojim se promiču prilagodba klimatskim promjenama, sprječavanje rizika od katastrofa i otpornost na katastrofe, uzimajući u obzir pristupe temeljene na ekosustavima, i specifičnim ciljem 2.7. za jačanje zaštite i očuvanja prirode, bioraznolikosti i zelene infrastrukture, među ostalim u urbanim područjima, te smanjenje svih oblika onečišćenja);
- cilj politike „**Europa s istaknutijom socijalnom komponentom**” (sa **specifičnim ciljem 4.6.** za jačanje uloge kulture i održivog turizma u gospodarskom razvoju, socijalnoj uključenosti i socijalnim inovacijama);
- cilj specifičan za program Interreg „**Bolje upravljanje suradnjom**” (kojim se **ii. povećava učinkovitost javne uprave** promicanjem pravne i administrativne suradnje te suradnje među građanima, akterima civilnog društva i ustanovama, osobito s ciljem rješavanja pravnih i drugih prepreka u pograničnim regijama, i **iii. izgrađuje uzajamno povjerenje, posebno poticanjem djelovanja „od građana za građane”**).

1.2.9 Stečena iskustva

Tijekom programskog razdoblja 2014. – 2020., u okviru Programa suradnje INTERREG V-A Slovenija – Hrvatska podržan je 41 projekt i to na području smanjenja rizika od poplava u prekograničnim slivovima rijeka Dragonja, Kolpa/Kupa, Sotla/Sutla, Drava, Mura i Bregana, aktivne zaštite baštine održivim turizmom, zaštite i obnove biološke raznolikosti te promicanja koristi ekosustava, kao i izgradnje partnerstva između javnih vlasti i dionika za zdrava, sigurna i dostupna pogranična područja.

Analiza provedena u okviru procjene učinka pokazala je da su intervencije u cilju održivog korištenja prirodnih i kulturnih resursa sa snažnim naglaskom na turizmu dovele do dobrih rezultata i učinaka sinergije. Međutim, brojni izazovi s kojima se suočava ovo raznoliko i veliko programsko područje (npr. pandemija bolesti COVID-19, ovisnost o uvozu, globalno zagrijavanje, visoke stope inflacije) složeni su i zahtjevni u vremenskom i financijskom smislu. Osim toga, to je područje posebno osjetljivo na sve veće učinke klimatskih promjena. Stoga bi zaštita prirode, kulture i turizma trebala ostati u središtu Programa, ali uz jaču komponentu socijalne uključenosti i gospodarske održivosti u kulturnom sektoru i sektoru turizma. Potencijal za kapitalizaciju mogao bi se povećati organizacijom tematskih radionica, čime bi se pridonijelo jačanju suradnje između sličnih projekata i stvaranju tematskih mreža. Kad je riječ o projektima usmjerenim na izradu zajedničkih prekograničnih planova i strategija, potrebna je snažnija uključenost donosioca odluka na nacionalnoj razini kako bi se postigao bolji učinak. Da bi se omogućila integracija novih rješenja u skup nacionalnih strategija, potrebno je uložiti dodatne napore u savladavanje pravnih i drugih prepreka na programskom području.

Analiza pokazuje da su gradske regije, koje su najrazvijenije i u kojima se nalaze glavni gradovi (Osrednjeslovenska regija i Grad Zagreb), s najvećom koncentracijom gospodarskih, istraživačkih, razvojnih i obrazovnih kapaciteta, prekomjerno zastupljene. Predlaže se strateški pristup kojim bi se omogućila veća uključenost perifernih i ruralnih područja.

Provedeni projekti su u velikoj mjeri usklađeni s intervencijskom logikom. Međutim, dulje trajanje provedbe projekata omogućilo bi bolje rezultate u području zaštite okoliša i više mogućnosti za ispitivanje razvijenih rješenja u većem opsegu. Preporučuje se povećanje vidljivosti projekata, a posebno njihovih rezultata, kao i dodatno pojednostavnjenje i smanjenje administrativnih opterećenja (primjerice, pojednostavnjenim mogućnostima obračuna troškova, kada je to moguće).

1.2.10 Povezanost s makroregionalnim strategijama

Kad je riječ o korelaciji s makroregionalnim strategijama, ocjenjuju se samo tematska područja odabranih specifičnih ciljeva programa Interreg 2021. – 2027.

Cilj politike 2 – Zelenija Europa

Kad je riječ o očuvanju biološke raznolikosti i prirode te učinkovitom upravljanju područjima Natura 2000 mreže, zabilježena je vrlo visoka sinergija s Strategijom EU-a za dunavsku regiju (EUSDR-om¹¹), čiji je drugi stup u potpunosti posvećen zaštiti okoliša, uključujući sveukupne ciljeve prioritarnih područja 4, 5 i 6 u pogledu poboljšanja kvalitete vode, zraka i tla te smanjenja rizika za okoliš, a uz to podržava dobro upravljanje prirodnim resursima, biološkom raznolikošću i krajolicima.

Strategija EU-a za jadransku i jonsku regiju (EUSAIR¹²) također uključuje zaštitu okoliša s namjerom da doprinese ciljevima Strategije EU-a za biološku raznolikost do 2030. te poboljšanu kvalitetu vode, što je jedno od četiri ključna područja intervencije. Osim toga, EUSAIR neizravno podržava mjere za prilagodbu klimatskim promjenama putem sktivnosti interdisciplinarno usklađenog prostornog planiranja pomorskog područja u okviru prvog stupa („Plavi rast”).

Cilj politike 4 – Europa s istaknutijom socijalnom komponentom

Predloženi specifični cilj („Jačanje uloge kulture i održivog turizma u gospodarskom razvoju, socijalnoj uključenosti i socijalnim inovacijama”) u okviru Programa Interreg Slovenija – Hrvatska usmjeren je na promjenu ponašanja kako bi se unaprijedila održivost turizma i kulture u okviru socijalnog i gospodarskog razvoja te poboljšali zajednički turistički i kulturni proizvodi i usluge. Obje strategije, EUSDR i EUSAIR, uvelike su usmjerene na razvoj održivih turističkih dobara. Strategija EUSDR turizmom se bavi u prioritetnom području 3 („promicanje kulture i turizma, povezivanje ljudi”) prvog stupa („Povezivanje regije”). Predloženim djelovanjima u okviru Programa Interreg Slovenija – Hrvatska pruža

¹¹ The EU Strategy for the Danube Region

¹² EU Strategy for the Adriatic-Ionian Region

se vrijedan doprinos većini mjera iz tog prioritetnog područja, promicanjem održivog turizma, vrednovanja kulturne baštine, kulturnim aktivnostima i uključivanjem turista.

Četvrti stup strategije EUSAIR posvetio je cijelu prvu temu („Raznolikost turističke ponude”) održivom turizmom, a posebno mjeru br. 5 (uspostava održivih i tematskih turističkih ruta (kulturne rute)), mjeru br. 6 (promicanje kulturne baštine suradnjom sa sektorom kulture) i mjere 7. i 8. (poboljšanje turističke ponude i usluga te njihove dostupnosti). EUSAIR podržava i mjere u okviru druge teme tog stupa („Održivo i odgovorno upravljanje turizmom”), putem mjera za stvaranje mreže poduzeća posvećenih održivom turizmu te izgradnju održivijeg i odgovornijeg sektora turizma (mjera br. 7).

Cilj specifičan za program Interreg 1 – Bolje upravljanje suradnjom

Institucionalna suradnja i upravljanje su zajednička područja obje makroregionalne strategije (EUSDR i EUSAIR). Strategija EUSDR uključuje prioritetno područje posvećeno povećanju institucionalnih kapaciteta i suradnje između makroregionalnih dionika (prioritetno područje 10 u okviru četvrtog stupa naslovljenog „Jačanje regije”). U okviru trećeg stupa („Izgradnja prosperiteta u dunavskoj regiji”), prioritetno područje 9 posvećeno je ulaganju u ljude i vještine, u skladu s predloženim aktivnostima kao što je razvoj suradnje i mreža za učenje u javnoj upravi i među dionicima.

Osim toga, strategijom EUSAIR podržavaju se i mjere za uklanjanje prepreka za prekogranična ulaganja u drugom stupu („Povezivanje regije”), zbog čega je usklađena s općim aktivnostima predloženim u Programu Interreg Slovenija – Hrvatska kako bi se savladale pravne i administrativne prepreke i omogućila prekogranična suradnja

1.2.11 Komplementarnost i sinergija s drugim programima i instrumentima financiranja

Planirane intervencije prekograničnog programa trebale bi se prije svega usmjeriti na tematska područja važna za pogranično područje. Projektima se podržava suradnja među organizacijama s obje strane granice. Nacionalni projekti prije svega su usmjereni na razvoj i ulaganja unutar granica, dok se Interreg programima podržavaju projekti s prekograničnim učincima. Moraju se istražiti potencijalna preklapanja između aktivnosti i projekata na razini projekta u nacionalnim i prekograničnim programima.

Izazovi i potencijal za razvoj Republike Hrvatske utvrđeni su u Nacionalnoj razvojnoj strategiji do 2030., Operativnom programu Konkurentnost i kohezija (OPKK), Operativnom programu Učinkoviti ljudski potencijali (OPULJP) i Integriranom teritorijalnom programu (ITP). OPKK podržava različite prioritete za pametniju, zeleniju, povezaniju i uključiviju Europu sa snažnijom socijalnom komponentom. Program OPULJP usmjeren je na ljudske i administrativne kapacitete te socijalni razvoj. ITP je usmjeren na povezivanje urbanih i ruralnih područja Hrvatske te se njime želi ubrzati razvoj perifernih područja. U Hrvatskoj, u razdoblju od 2021. do 2027., Nacionalni odbor i pododbor za koordinaciju sudjelovanja Republike Hrvatske u programima europske teritorijalne suradnje i makroregionalnim strategijama Europske unije nastavlja osiguravati sveukupnu koordinaciju upotrebe i praćenja provedbe, komplementarnosti i sinergije između fondova i drugih instrumenata Europske unije.

Specifični ciljevi programa Interreg VI-A Slovenija – Hrvatska u skladu su sa izazovima i potencijalima za rast Republike Slovenije, utvrđenima u Strategiji razvoja Republike Slovenije do 2030.¹³ (s naglaskom na rast produktivnosti, niskouglačno kružno gospodarstvo, uključiv socijalni razvoj i međugeneracijsku solidarnost te jačanje razvojne uloge države i njezinih ustanova), kao i sa Sporazumom o partnerstvu između Europske komisije i Slovenije¹⁴ koji je početkom ožujka 2022. bio u fazi neformalnih pregovora sa službama Komisije. Sinergije i komplementarnosti posebno se spominju u okviru cilja politike 2, ali dodatne sinergije utvrdit će se u postupku provedbe.

¹³ *Strategija razvoja Slovenije 2030*

¹⁴ *Sporazum o partnerstvu med Slovenijo in Evropsko komisijo*

Razvoj programskog područja podržava se i u okviru Interreg prekograničnih programa Slovenija – Austrija, Slovenija – Italija i Slovenija – Mađarska, kao i u okviru transnacionalnih programa i kohezijskih fondova, europskih investicijskih fondova, instrumenta Next Generation EU, Fonda solidarnosti EU-a, Interreg programa Mađarska – Hrvatska, Interreg programa Italija – Hrvatska, sa zajedničkim područjima usmjerenim na podizanje razine svijesti i sustav sprječavanja rizika, zaštitu biološke raznolikosti te održiv i uključiv turizam temeljen na lokalnoj kulturi.

Programske aktivnosti i u Sloveniji i u Hrvatskoj mogu se nadopuniti centraliziranim programima EU-a, kao što su Program za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE¹⁵) (specifični cilj 2.4. i 2.7.) i Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu (rescEU¹⁶) (specifični cilj 2.4.).

Upravljačka tijela programa za kohezijsku politiku u Sloveniji centralizirana su u jednoj ustanovi – Službi vlade za razvoj i kohezijsku politiku. Upravljačko tijelo programa Interreg Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027. svakog tjedna sudjeluje na internim koordinacijskim sastancima na najvišoj razini i član je Odbora za praćenje operativnog programa Europska kohezijska politika. Očekuje se da će se isti mehanizam za koordinaciju zadržati i u budućnosti.

1.2.12 Vizija, misija i horizontalna načela Programa

Cilj programa Interreg Slovenija – Hrvatska usmjeren je na postizanje očuvane, otporne i povezane prekogranične regije, koja prepoznaje važnost održivog razvoja i koristi ga kao glavni alat za ostvarenje ekonomske opstojnosti, sigurnosti, zaštite biološke raznolikosti i socijalne dobrobiti svih stanovnika. U okviru Programa predviđa se uzajamno učenje i zajedničke aktivnosti u cilju uvođenja promjena u svim prioritetnim područjima, prije svega radi ponovnog povezivanja prekograničnih područja, razumijevanja trenutanih zajedničkih potreba i prijetnji koje donosi stvarnost koja se ubrzano mijenja, kao i suradnje u cilju poboljšanja otpornosti i prilagodljivosti stanovnika, organizacija i zajednica, čime se programskom području pomaže da postane zelenije i da se digitalizira, te tako pripremi za budućnost.

Zelena tranzicija, koju Program podržava, usmjerena je na unaprjeđenje razumijevanja i ekološke odgovornosti svih dionika u pogledu prijetnji za okoliš, prilagodbe klimatskim promjenama i otpornosti staništa. Klimatskim ciljevima posvetit će se 28 % ukupnog proračuna.

Kako bi zaštitio okoliš i bioraznolikost, Program će i dalje zahtijevati provedbu zajedničkih mjera uz poštivanje načela održivog razvoja. U Programu se predlaže intenzivno „ozelenjivanje” turizma na programskom području podržavanjem zajedničkih djelovanja i rješenja s minimalnim učinkom na okoliš (**zeleni turizam**). Osim zaštite prirode kao najvećeg bogatstva, Programom se predviđa i očuvanje kulturnih i društvenih različitosti u cilju ostvarivanja najvećeg mogućeg potencijala za učenje i rast, kao i očuvanja jedinstvenosti i identiteta za buduće generacije. **Održivost, odgovornost i otpornost** svih dionika u kulturi i turizmu unaprijedit će se **poticanjem prekogranične interakcije**, poboljšanjem kapaciteta dionika za razumijevanje, ne samo održivog turizma već i potreba lokalnog stanovništva i suvremenih posjetitelja, kulturne baštine i kulturnog krajolika te uvođenjem novih vrsta turizma temeljenih na ekološki prihvatljivom, uključivom i društveno odgovornom djelovanju. Programom za 2021. – 2027. nastaviti će se podržavati bioraznolikost, a planirani doprinos za ciljeve povezane s biološkom raznolikošću iznositi će 25 % ukupnog proračuna.

Kako bi se podržala **učinkovitost i suradnja** javnih tijela, ustanova, zajednica i pojedinaca, Program je usmjeren na uklanjanje pravnih i administrativnih prepreka, izgradnju kapaciteta te, podržavanjem **participativnog upravljanja**, na **poticanje suradnje** među svim dionicima kao i podupiranje volonterstva, aktivnog uključivanja građana, prekogranične razmjene znanja i digitalizacije. Suradnja među stanovništvom predviđena je u okviru djelovanja „građana za građane”, u cilju poboljšanja

¹⁵ EU's funding instrument for the environment and climate action

¹⁶ EU Civil Protection Mechanism

odnosa razumijevanja i povjerenja među stanovnicima s obje strane granice. Takvim će se jednostavnim djelovanjem **nadahnuti i potaknuti stanovnike na ponovno povezivanje.**

Povelja Europske unije o temeljnim pravima¹⁷, rodna ravnopravnost i nediskriminacija, uključujući načela pristupačnosti, održivog razvoja i načela „ne nanosi bitnu štetu” (DNSH)¹⁸ poštovat će se tijekom izrade, provedbe, praćenja, izvještavanja i evaluacije programa. U okviru programa podržavaju se socijalne inovacije, turizam i zelena radna mjesta, čime se pridonosi ciljevima održivog razvoja UN-a, konkretno cilju 1. (iskorijeniti siromaštvo) i cilju 8. (dostojanstven posao i gospodarski rast). Povećanjem održivosti okoliša, promicanjem prilagodbe klimatskim promjenama i sprječavanjem rizika od katastrofa te uklanjanjem negativnih učinaka ljudi na okoliš putem očuvanja bioraznolikosti i zaustavljanja propadanja koristi ekosustava poboljšanom zaštitom i očuvanjem prirode, bioraznolikosti i zelene infrastrukture te pridonose smanjenju onečišćenja, Program pridonosi postizanju ciljeva Europskog zelenog plana¹⁹ i Strategije EU-a za bioraznolikost te podržava napore UN-a u postizanju ciljeva 6., 11., 13., 14. i 15. održivog razvoja²⁰. Svaki specifični cilj uključuje nekoliko načela održivog razvoja koje korisnici moraju poštovati (npr. rješenja temeljena na prirodi, izbjegavanje negativnih učinaka na okoliš).

Tijekom provedbe Programa, Upravljačko tijelo promicat će stratešku upotrebu javne nabave za podržavanje ciljeva politike (uključujući profesionalizaciju u cilju rješavanja pitanja nedostatka kapaciteta). Korisnike će se poticati na primjenu kriterija koji su više povezani s kvalitetom i troškovima životnog ciklusa. Kad je to moguće, u postupke javne nabave uključivat će se aspekti okoliša (npr. kriteriji zelene javne nabave) i društva te poticaji za inovacije. U okviru Programa upotrebljavat će se elektronički sustav za razmjenu podataka između korisnika i svih nadležnih tijela programa (JEMS - zajednički elektronički sustav za praćenje) koji je već u potpunosti funkcionalan.

¹⁷ *The Charter of Fundamental Rights of the European Union (CFR)*

¹⁸ *Do No Significant Harm Principle*

¹⁹ *European Green Deal*

²⁰ *UN's 17 Sustainable Development Goals (SDGs), the 2030 agenda for Sustainable Development*

1.3 OBRAZLOŽENJE ODABRANIH CILJEVA POLITIKE I CILJEVA SPECIFIČNIH ZA PROGRAM INTERREG

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (c)

Tablica 1. Obrazloženje odabranih ciljeva politike i ciljeva specifičnih za program Interreg

Odabrani cilj politike ili cilj specifičan za program Interreg	Odabrani specifični cilj	Prioritet	Obrazloženje odabira
Cilj politike br. 2 – Zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija ugljika koja prelazi na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika promicanjem prijelaza na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnoga gospodarstva, prilagodbe klimatskim promjenama i ublažavanja klimatskih promjena, upravljanja rizikom i njegova sprječavanja te održive gradske mobilnosti	iv. promicanje prilagodbe klimatskim promjenama i sprječavanja rizika od katastrofa, te otpornosti, uzimajući u obzir pristupe temeljene na ekosustavima	Zelena i prilagodljiva regija	Programsko područje osjetljivo je na učinke klimatskih promjena koji su već vidljivi. Trendovi pokazuju da to područje u budućnosti može očekivati više prosječne temperature i nepravilne rasporede padalina, kao i mogućnost ekstremnih oluja, poplava i suše. Ipak, prostrane zelene i plave površine programskog područja predstavljaju potencijal za oblikovanje odgovarajućih rješenja za prilagodbu. Budući da se biogeografska i urbanizirana područja šire izvan granica, prekogranična suradnja ključna je za odgovor na klimatske prijetnje. Zajedničko planiranje i djelovanje može poslužiti kao alat za suočavanje s novom situacijom, ali i kao prilika za snažnije povezivanje stanovnika i dionika s obje strane granice. Prilagodba klimatskim promjenama dinamičan je postupak koji zahtijeva sudjelovanje velikog broja dionika i integraciju nekoliko različitih sektora. Stoga je važno osigurati da svi budući planovi, a posebno prostorno planiranje i druga djelovanja na lokalnoj i regionalnoj razini, uključuju napore za postizanje veće otpornosti i prilagodbe klimatskim promjenama. Na cijelom bi se programskom području trebala unaprijediti osviještenost o mogućim učincima klimatskih promjena i rješenjima. Područje je suočeno s istim prijetnjama pa je neophodno poboljšati suradnju gradova/općina i regija. Na programskom području obiju zemalja potrebno je osigurati razvoj, koordinaciju, usavršavanje i ujednačenu opremu timova i organizacija za odgovor na katastrofe koji će sudjelovati u prekograničnoj borbi s glavnim prijetnjama. Nije riječ samo o prijetnjama povezanim s klimom, već i onima specifičnim za područje (potresi, ekološke nesreće). Odgovor mora biti relevantan za programsko područje i koordiniran putem zajedničkih planova i protokola usuglašenim s odgovornim tijelima. Prioritet će se implementirati uz pomoć bespovratnih sredstava, koja su najprikladniji oblik financiranja uzimajući u obzir obilježja predmetnog prioriteta, vrste aktivnosti te financijske razmjere specifičnog cilja.

Odabrani cilj politike ili cilj specifičan za program Interreg	Odabrani specifični cilj	Prioritet	Obrazloženje odabira
-Cilj politike br. 2 – Zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija ugljika koja prelazi na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika promicanjem prijelaza na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kruznoga gospodarstva, prilagodbe klimatskim promjenama i ublažavanja klimatskih promjena, upravljanja rizikom i njegova sprječavanja te održive gradske mobilnosti	vii. jačanje zaštite i očuvanja prirode, bioraznolikosti i zelene infrastrukture, među ostalim u urbanim područjima, te smanjenje svih oblika onečišćenja	Zelena i prilagodljiva regija	Glavna obilježja programskog područja su njegova bogata priroda i biološka raznolikost vidljive u jednim od najvećih udjela Natura 2000 u EU, koji pokriva gotovo 40%. Tu se nalazi i nekoliko drugih zaštićenih područja od regionalnog i lokalnog značaja. Međutim, ta područja uključuju znatan udio staništa i vrsta suočenih s lošim stanjem očuvanosti zbog gubitka i fragmentiranosti staništa, ali i zbog invazivnih stranih vrsta, onečišćenja, urbanizacije i klimatskih promjena. Najugroženija staništa na predmetnom području su slatkovodna staništa i travnjaci. Staništa i vrste ne poznaju granice. Napori koji se ulažu u očuvanje i u poboljšanje okoliša mogu biti učinkoviti samo ako se udruže snage s obje strane granice. Kada je riječ o suočavanju s prijetnjama, prekogranični koordinirani odgovor dionika iz različitih sektora može dovesti do uspješnih mjera za očuvanje te do dugoročne suradnje, posebno u cilju ublažavanja prijetnji za zajednice vrsta koje podržavaju važne usluge ekosustava u mreži Natura 2000 i na drugim zaštićenim područjima. Imajući na umu bogatstvo prirodnih krajolika na programskom području, policentrični položaj malih naselja, povezanost gradskih i ruralnih područja te promicanje i uvođenje pilot-projekata zelene infrastrukture može se ostvariti dodatna vrijednost napora, koji se ulažu u očuvanje, te višestruki učinci na krajolike, staništa, vrste i stanovništvo. Povezivanjem dionika s različitih razina i iz različitih sektora, s obje strane granice, može se doći do boljih i povezanih rješenja temeljenih na prirodi, koja mogu poslužiti za ublažavanje onečišćenja, poboljšanje povezanosti staništa ili za prilagodbu cijelog programskog područja, a i šire, klimatskim promjenama. Prioritet će se implementirati uz pomoć bespovratnih sredstava, kao najprikladnijeg oblika financiranja uzimajući u obzir obilježja predmetnog prioriteta, vrste aktivnosti te financijske razmjere specifičnog cilja.

Odabrani cilj politike ili cilj specifičan za program Interreg	Odabrani specifični cilj	Prioritet	Obrazloženje odabira
Cilj politike br. 4 – Uključivija Europa s istaknutijom socijalnom komponentom provedbom europskog stupa socijalnih prava	vi. jačanje uloge kulture i održivog turizma u gospodarskom razvoju, socijalnoj uključenosti i socijalnim inovacijama	Otporna i održiva regija	Turizam je jedan od glavnih gospodarskih sektora na programskom području, ali je nejednako raspoređen, sezonski neuravnotežen, osjetljiv na učinke klimatskih promjena te suočen s ozbiljnim posljedicama uzrokovanim pandemijom bolesti COVID-19. Zbog tih je izazova potrebno uložiti prekogranične napore da bi se stvorile sinergije koje bi omogućile oporavak dionika u kulturi i turizmu na programskom području. Snažnija prekogranična povezanost i mogućnosti za uzajamno učenje mogu dovesti do unaprjeđenja kapaciteta dionika, inovativnih turističkih usluga, snažnijeg zajedničkog lokalnog kulturnog identiteta, mogućnosti zajedničke promidžbe i veće otpornosti na buduće globalne krize. Gospodarski oporavak mogao bi se ostvariti povećanjem kvalitete i raznolikosti prekograničnih proizvoda i usluga, uvođenjem shema standardizacije te modernizacijom turističke i kulturne ponude u skladu s novim potrebama turista i posjetitelja. Kreativne industrije mogle bi pridonijeti kvaliteti turizma podržavanjem lokalnih kulturnih elemenata koje često dijele stanovnici s obje strane granice te povećanjem održivosti i privlačnosti destinacija i sadržaja koje one nude. Ozelenjivanje i digitalizacija sektora turizma i kulturne baštine omogućila bi im da zadrže svoju konkurentnost, otpornost te ekološku, socijalnu i gospodarsku održivost. Potrebno je razviti ujednačen okvir za metodološka istraživanja te prilagoditi globalne najbolje prakse pametnim, integriranim, održivim i otpornim rješenjima za upravljanje destinacijama. Promjenom ponašanja, u cilju poboljšanja ekološke i društvene odgovornosti, zajedničkim učenjem i podizanjem svijesti svih dionika u turizmu, kulturi i kreativnoj industriji može se potaknuti oporavak nakon pandemije bolesti COVID-19. Prioritet će se implementirati uz pomoć bespovratnih sredstava, koja su najprikladniji oblika financiranja s obzirom na prirodu prioriteta, vrste aktivnosti te financijske razmjere specifičnog cilja.

Odabrani cilj politike ili cilj specifičan za program Interreg	Odabrani specifični cilj	Prioritet	Obrazloženje odabira
Cilj specifičan za program Interreg br. 1 – Bolje upravljanje suradnjom	ii. povećanje učinkovitosti javne uprave promicanjem pravne i administrativne suradnje te suradnje između građana, aktera civilnog društva i institucija, osobito s ciljem rješavanja pravnih i drugih prepreka u pograničnim regijama	Dostupna i povezana regija	Unatoč sličnim strukturama uprave i vlasti u obje zemlje, pravne i administrativne prepreke najčešća su vrsta prepreka za prekograničnu suradnju na programskom području. Podrška javne uprave uklanjanju tih prepreka i povezivanju dionika iz najvažnijih tematskih područja na programskom području mogla bi znatno poboljšati kvalitetu života stanovnika i spriječiti depopulaciju. Zbog društva koje stari i pandemije bolesti COVID-19 dolazi do novih zdravstvenih i socijalnih potreba čije je rješavanje hitno potrebno. Starije osobe i osobe s invaliditetom su skupine suočene s najvećom socijalnom isključenošću pa bi zdravstvena i socijalna skrb te s njima povezane usluge trebale postati dostupne u lokalnim zajednicama, čak i ako su smještene s druge strane granice. Sama dostupnost već predstavlja problem na programskom području, posebno na perifernom ruralnom pograničnom području, ali zbog razlika u sustava javnog prijevoza s obje strane granice i u nastanjenim urbanim područjima. Osim povećanja dostupnosti usluga, rješavanje ovog problema na prekograničnoj razini imalo bi više učinaka u različitim područjima, kao što su poboljšana povezanost ljudi i pozitivan učinak na lokalno gospodarstvo, zdravlje i okoliš. Rješavanjem pitanja energetske siromaštva na udaljenim područjima i pronalaskom inovativnih rješenja za energetske učinkovitost koja uzimaju u obzir zasebne nacionalne energetske sustave dodatno bi se pridonijelo zelenoj i pravednoj tranziciji programskog područja. Uvjeti razvoja na programskom području ubrzano se mijenjaju te stoga raste potreba za provedbom razvojnih pristupa koji se temelje na lokaciji, participativni su, digitalizirani, održivi i uključivi. Prekogranični pristup najviše bi utjecao na područja zdravstvene zaštite i zdravog života, socijalne uključenosti i skrbi, dostupnosti u smislu osiguravanja mogućnosti dolaska na odredište ili željenu aktivnost za sve skupine, kao i energetske učinkovitost. Prioritet će se implementirati uz pomoć bespovratnih sredstava, koja su najprikladniji oblik financiranja s obzirom na prirodu, vrste aktivnosti i financijske razmjere specifičnog cilja.

Odabrani cilj politike ili cilj specifičan za program Interreg	Odabrani specifični cilj	Prioritet	Obrazloženje odabira
Cilj specifičan za program Interreg br. 1 – Bolje upravljanje suradnjom	iii. izgradnja uzajamnog povjerenja, osobito poticanjem djelovanja „od građana za građane“	Dostupna i povezana regija	Stanovnici programskog područja bili su izuzetno povezani u vrijeme kad između zemalja nije bilo granice, pa su bili mogući svakodnevni obiteljski, poslovni i prijateljski kontakti. Zbog schengenske granice i pandemije bolesti COVID-19 stanovnici udaljenih područja još su izoliraniji i izloženi većoj socijalnoj isključenosti. Motiviranost i želja za suradnjom među građanima posebno je istaknuta kod starijih osoba te kulturnim i sportskim udrugama. Prekogranične aktivnosti podizanja svijesti i učenja, zajednička događanja i sklapanje novih prekograničnih partnerstava mogli bi dovesti do izgradnje povjerenja, osobne odgovornosti za bolju budućnost i stjecanja pozitivnih stavova. Prioritet će se implementirati uz pomoć bespovratnih sredstava (ograničen iznos finansijskih sredstava), koja su najprikladniji oblik financiranja s obzirom na prirodu prioriteta, vrste aktivnosti i finansijske razmjere specifičnog cilja.

2 PRIORITETI

1.3. PRIORITET 1. – ZELENA I PRILAGODLJIVA REGIJA

Referenca: članak 17. stavak 3. točke (d) i (e)

2.1.1 Specifični cilj 2.4 – Promicanje prilagodbe klimatskim promjenama i sprječavanja rizika od katastrofa te otpornosti, uzimajući u obzir pristupe temeljene na ekosustavima

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e)

2.1.1.1 Povezane vrste djelovanja i njihov očekivani doprinos specifičnim ciljevima te makroregionalnim strategijama i strategijama morskih bazena

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka i., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka ii.

Cilj potpore u okviru ovog specifičnog cilja jest unaprijediti pripravnost lokalnih zajednica i spremnost timova za spašavanje zajedničkim usavršavanjem i ujednačenom opremom, uspostavom zajedničkih protokola (konkretnih i sveobuhvatnih planova) i koordinacijskih mehanizama, kako bi timovi iz obje zemlje mogli zajednički odgovoriti na istu katastrofu te se prilagoditi različitim rizicima povezanim s klimom i drugim zajedničkim rizicima na cijelom prekograničnom području, uključujući izgradnju kapaciteta različitih ciljnih skupina u cilju zaštite od zajedničkih rizika. Aktivnosti se moraju uskladiti s nadležnim tijelima obje zemlje za osiguranje i koordinaciju zaštite, spašavanja i pomoći u slučaju prirodnih i drugih katastrofa.

Lokalnim zajednicama na prekograničnim područjima dodatna potpora osigurat će se uz pomoć identificiranja i podizanja svijesti o potrebnom odzivu i učinkovitim rješenjima za potrebe prilagodbe klimatskim promjenama. Aktivnostima će se potaknuti prekogranična suradnja na multidisciplinarnim i integriranim mjerama prilagodbe klimatskim promjenama. Prioritetnim bi se trebao smatrati pristup usmjeren na ekosustave.

Sve vrste djelovanja ocijenjene su kao kompatibilne s načelom „ne nanosi bitnu štetu“ s obzirom na to da se ne očekuju značajniji negativni utjecaji na okoliš. Rezultati projekta pridonijet će ciljevima održivog razvoja UN-a uzimajući u obzir vrijednosti i načela Novog europskog Bauhauusa.

Vodeća načela, uključujući horizontalna načela:

- stvaranje održivih partnerstava za zajedničko upravljanje rizicima na prekograničnom području,
- poticanje primjene rješenja temeljenih na prirodi, gdje je to moguće, umjesto materijalne ili sive infrastrukture,
- poboljšanje otpornost stanovništva, imovine i okoliša na klimatske promjene i katastrofe (aktivnosti za povećanje otpornosti društva ne smiju neizravno negativno utjecati na prirodu na zaštićenim područjima ni na vrste i staništa od interesa za Zajednicu),
- potpora interdisciplinarnom pristupu i sveobuhvatnom planiranju u razvoju akcijskih planova i rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama i sprječavanje rizika od katastrofa.

Vrste djelovanja br. 1: Jačanje pripravnosti na rizik i kapaciteta za odgovor na prekograničnom području

Okvirni popis aktivnosti:

- prekogranična razmjena i usklađivanje podataka, mapiranje rizika, uspostava zajedničkih protokola i protoka informacija na prekograničnoj razini;

- razvoj i unaprjeđenje suradnje timova i organizacija za odgovor na katastrofe, uključujući planove za spašavanje, protokole te mehanizme za koordinaciju civilne zaštite u cilju pripreme i odgovora na opasnosti povezane s klimatskim promjenama i drugim rizicima na prekograničnom području;
- razvoj i unaprjeđenje sustava za rano upozoravanje i odgovor, uz učinkovitu razmjenu podataka i informacija na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini; podizanje svijesti i edukacijske aktivnosti, namijenjene stanovnicima, o prilagodbi klimatskim rizicima i načinu ponašanja tijekom različitih katastrofa povezanih s klimatskim promjenama i drugih katastrofa koje pogađaju prekogranično područje s obje strane granice;
- zajedničko usavršavanje i opremanje timova i organizacija za odgovor na katastrofe i različite opasnosti definirane za određeno područje (npr. požari, mraz, poplave, suša, oluje, potresi i druge ekstremne pojave); razmjena znanja i primjera dobre prakse u pogledu prilagodbe klimatskim promjenama radi veće otpornosti društva i infrastrukture;
- potpora prekograničnoj izgradnji kapaciteta, uspostava prekograničnih alata za ciljne skupine na prekograničnom području (posebno mlade i djecu) namijenjenih zaštiti od zajedničkih prijetnji (promicanje pomoći u zajednici, odgovora na katastrofe, digitalnih alata za prepoznavanje prirodnih opasnosti u školama itd.).

Vrsta djelovanja br. 2: Povećanje otpornosti na učinke klimatskih promjena na programskom području

Okvirni popis aktivnosti:

- priprema i koordinacija međusektorskih, integriranih prekograničnih akcijskih planova za prilagodbu na klimatske promjene namijenjenih susjednim općinama / gradovima / regijama / teritorijalnim jedinicama (u skladu s nacionalnim klimatskim planovima) i njihova provedba na regionalnoj razini (npr. SECAP - Akcijski plan za održivu energiju i borbu protiv klimatskih promjena) u cilju predviđanja štetnih učinaka klimatskih promjena na ključne sektore i poduzimanja prikladnih mjera za sprječavanje/smanjenje štete koju mogu prouzročiti, ili iskorištavanja prilika do kojih može doći;
- pilot-djelovanja usmjerena na jačanje otpornosti prekograničnog područja (npr. digitalna rješenja za odabrane sektore za različita problematična područja i korisnike, uz investicije manjeg opsega itd.);
- potpora procesu izrade uključivih (interdisciplinarnih) prekograničnih stručnih podloga za prekogranično prostorno planiranje (u skladu s nacionalnim strategijama) i stručnih podloga za lokalne planove prilagodbe koji odgovaraju na prepoznate klimatske prijetnje;
- potpora izgradnji kapaciteta za održivu provedbu definiranih akcijskih planova na regionalnoj/lokalnoj razini. Razvijena pilot-djelovanja moraju koristiti ciljnim skupinama na prekograničnom području;
- uvođenje i razvoj rješenja temeljenih na prirodi za integrirano upravljanje vodama uzimajući u obzir obnovu ekosustava, mjere za prirodno zadržavanje vode i druge zelene (ili plave) infrastrukturne mjere kojima se smanjuje prijetnja od poplave i koje izravno pridonose prilagodbi klimatskim promjenama i sprječavanju rizika.

Očekivani rezultati:

- poboljšana pripravnost i odziv lokalnih zajednica i timova civilne zaštite,
- poboljšani kapaciteti i odgovornost dionika te osigurano razumijevanje prijetnji povezanih s klimom, potrebama i nužnim mjerama za prilagodbu klimatskim promjenama,
- razvoj pilot-rješenja za prilagodbu zajednice klimatskim promjenama na prekograničnom području,
- poboljšana prekogranična suradnja timova za odgovor, koordinacija sustava za upozorenje i odgovor,
- poboljšani kapaciteti za prostorno planiranje otporno na klimatske promjene i integraciju rješenja na prekograničnom području,

- poboljšana suradnja i provedba prekograničnih akcijskih planova za povećanu prilagodbu i otpornost zajednice na klimatske promjene,
- unaprijeđeno znanje i primjena rješenja temeljenih na prirodi za postizanje višenamjenskih rješenja,
- unaprijeđeno znanje i kapacitet stanovnika i relevantnih dionika za postizanje promjena ponašanja u pogledu očuvanja prirode i resursa.

Očekivani doprinos makroregionalnim strategijama

Mjere koje se podržavaju u okviru ovog prioriteta u skladu su sa Strategijom EU-a za Dunavsku regiju (EUSDR) u kojoj se prilagodba klimatskim promjenama rješava održivošću resursa i upravljanjem rizicima za okoliš, posebno opasnostima povezanim s vodom. Sprječavanje rizika i otpornost na katastrofe zajednička su područja predloženih aktivnosti. Savska komisija²¹ relevantan je dionik EUSDR-a kao i ovog prekograničnog programa.

2.1.1.2 Pokazatelji

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka ii., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka iii.

Tablica 2. Pokazatelji ishoda za specifični cilj 2.4

Prioritet	Specifični cilj	Oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Konačna ciljna vrijednost (2029.)
1	SC 2.4	RCO83	Zajednički razvijene strategije i akcijski planovi	Strategija / akcijski plan	0	5
1	SC 2.4	RCO84	Zajednički razvijena pilot-djelovanja provedena u projekatima	Pilot-djelovanje	0	8
1	SC 2.4	RCO116	Zajednički razvijena rješenja	Rješenje	0	8
1	SC 2.4	RCO87	Organizacije koje surađuju preko granica	Organizacija	0	25
1	SC 2.4	RCO115	Zajednički organizirana prekogranična javna događanja	Događanje	0	16

²¹ International Sava River Basin Commission

Tablica 3. Pokazatelji rezultata za specifični cilj 2.4

Prioritet	Specifični cilj	Oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Referentna godina	Konačna ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
1	SC 2.4	RCR79	Zajedničke strategije i akcijski planovi koje su organizacije preuzele	Zajednička strategija / akcijski plan	0	2021.	3	JEMS, zajednički elektronički sustav za praćenje	
1	SC 2.4	RCR104	Rješenja koja su organizacije preuzele ili unaprijedile	Rješenje	0	2021.	2	JEMS, zajednički elektronički sustav za praćenje	
1	SC 2.4	RCR84	Organizacije koje surađuju preko granica nakon završetka projekta	Organizacija	0	2021.	15	JEMS, zajednički elektronički sustav za praćenje	

2.1.1.3 Glavne ciljne skupine

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka iii., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka iv.

Ciljne skupine podržanih djelovanja su organizacije i pojedinci koji će biti uključeni u djelovanja ili će djelovanja pozitivno utjecati na njih, uključujući:

- nacionalna, regionalna i lokalna javna tijela i tijela koja su uspostavila i kojima upravljaju nacionalna, regionalna ili lokalna javna tijela (tijela nacionalne, regionalne ili lokalne vlasti, ministarstva, nacionalne agencije itd.),
- visoka učilišta i istraživački instituti (sveučilišta, veleučilišta, znanstveni centri i instituti itd.),
- regionalne ili lokalne razvojne agencije,
- nevladine organizacije, udruge i druge interesne skupine (udruge građana, udruženja općina, udruženja stručnjaka, lokalne akcijske skupine, organizacije za pružanje pomoći i civilnu zaštitu, službe za hitnu pomoć i spašavanje itd.),
- škole i centri za osposobljavanje (npr. ustanove za obrazovanje odraslih),
- sektorske agencije i institucije (npr. energetske agencije),
- pružatelji radova i usluga od javnog interesa (institucije za prostorno planiranje, komunalna poduzeća, bolnice itd.),
- druge javne organizacije (npr. informativni centri, parkovi prirode),
- lokalno stanovništvo.

2.1.1.4 Navođenje posebnih ciljnih područja, uključujući planiranu upotrebu integriranih teritorijalnih ulaganja, lokalnog razvoja koji predvodi zajednica ili drugih teritorijalnih alata

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka iv.

Nije primjenjivo.

2.1.1.5 Planirana upotreba financijskih instrumenata

Referenca: članak 17. stavak 4. točka (e) podtočka v.

Prioritet će se provodi uz pomoć bespovratnih sredstava, koja su najprikladniji oblik financiranja s obzirom na prirodu, vrste aktivnosti i financijske razmjere specifičnog cilja.

2.1.1.6 Okvirna raščlamba programskih sredstava EU-a prema vrsti intervencije

Referenca: članak 17. stavak 4. točka (e) podtočka vi., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka v.

Tablica 4. Dimenzija 1. - područje intervencije

Prioritet br.	Specifični cilj	Fond	Oznaka	Iznos u eurima
1	SC 2.4	EFRR	58 Sprječavanje ili upravljanje poplavama i klizištima	3.920.000,00
1	SC 2.4	EFRR	59 Sprječavanje ili upravljanje rizicima povezanih s klimom: požari	2.940.000,00
1	SC 2.4	EFRR	60 Mjere za borbu protiv klimatskih promjena – sprječavanje i upravljanje olujama i sušama	1.960.000,00
1	SC 2.4	EFRR	61 Neklimatski rizici i rizici povezani s ljudskim aktivnostima: sprječavanje + upravljanje	980.000,00

Tablica 5. Dimenzija 2. - oblik financiranja

Prioritet br.	Specifični cilj	Fond	Oznaka	Iznos u eurima
1	SC 2.4	EFRR	1 Bespovratna sredstva	9.800.000,00

Tablica 6. Dimenzija 3. - mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet br.	Specifični cilj	Fond	Oznaka	Iznos u eurima
1	SC 2.4	EFRR	33 Drugi pristupi – Bez teritorijalnog usredotočivanja	9.800.000,00

2.1.2 Specifični cilj 2.7 – Jačanje zaštite i očuvanja prirode, bioraznolikosti i zelene infrastrukture, među ostalim u urbanim područjima, te smanjenje svih oblika onečišćenja

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e)

2.1.2.1 Povezane vrste djelovanja i njihov očekivani doprinos specifičnim ciljevima te makroregionalnim strategijama i strategijama morskih bazena

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka i., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka ii.

Cilj potpore u okviru ovog specifičnog cilja jest unaprijediti, razviti ili uspostaviti zelenu infrastrukturu kao strateški isplaniranu mrežu prirodnih i poluprirodnih područja s drugim karakteristikama okoliša, koja je osmišljena i s kojom se upravlja tako da doprinosi širokom rasponu usluga ekosustava, a posebno rješavanju pitanja gubitka biološke raznolikosti. Poticat će se prekogranična suradnja u cilju poboljšanja zaštite i obnove okoliša te upravljanja njime (uključujući područja mreže Natura 2000 i druga zaštićena područja i područja od ekološkog značaja). Mjere će se usmjeriti na ublažavanje prijetnji (npr. onečišćenje, klimatske promjene, invazivne vrste, gubitak biološke raznolikosti, fragmentiranost staništa) i poboljšanje prekograničnog upravljanja krajolikom kao ključnog pitanja za poboljšanje biološke raznolikosti.

Sve vrste djelovanja ocijenjene su kao kompatibilne s načelom „ne nanosi bitnu štetu” s obzirom na to da se ne očekuju značajniji negativni utjecaji na okoliš.

Očuvanjem staništa i vrsta, ublažavanjem gubitka bioraznolikosti, održivim upravljanjem prirodom, korištenjem zelene infrastrukture na prekograničnom području i poboljšanim uslugama ekosustava pridonijet će se ciljevima 13. („Djelovanje u području klime”), 14. („Život pod vodom”) i 15. („Život na kopnu”) održivog razvoja UN-a. Sva djelovanja u okviru ovog specifičnog cilja pridonijet će čistijem okolišu i boljem zdravlju stanovnika na prekograničnom području (cilj održivog razvoja br. 3). Provedba očekivanih rezultata bit će u skladu s Novim europskim Bauhausom kojim se potiče održivost i uključivanje građana u sve postupke razvoja, što znači da će rezultati biti ekološki prihvatljivi te da će u njihovom kreiranju sudjelovati građani (npr. strategije). Program će preporučiti zelenu nabavu gdje je to prikladno.

Vodeća načela, uključujući horizontalna načela:

- unaprjeđenje participativnog procesa za osiguravanje sveobuhvatnih rješenja s višestrukim koristima za staništa i vrste,
- razmatranje rješenja temeljenih na prirodi koja donose mnoge koristi.

Vrsta djelovanja br. 1: Strateški planirana zelena infrastruktura koja osigurava ekološke i socioekonomske koristi

Okvirni popis aktivnosti:

- unaprjeđenje prekogranične **suradnje i razmjene znanja u cilju uključivog i sveobuhvatnog prostornog planiranja** poticanjem participativnog procesa, radi integracije **zelene infrastrukture na regionalnoj razini**, oslanjajući se (ali ne i ograničavajući se) na mrežu Natura 2000 kao okosnicu, u cilju podrške povezivanju staništa, sprječavanju propadanja i osiguravanja podrške uslugama ekosustava;
- potpora prekograničnim pilot-djelovanjima za uvođenje i upravljanje **zelenom infrastrukturom, kao i unaprjeđenje pružanja višestrukih usluga ekosustava i podizanje svijesti o njima** na prekograničnom području (npr. uspostava pilot-projekata zelene infrastrukture, promicanje obrazovanja o okolišu, održivo upravljanje resursima itd.).

Vrsta djelovanja br. 2: Poboljšana zaštita i očuvanje ugroženih staništa, vrsta i krajolika na programskom području

Okvirni popis aktivnosti:

- održive zajedničke **prekogranične aktivnosti usmjerene na bolje upravljanje prirodnim područjima radi poboljšanja statusa očuvanja** vrsta i tipova staništa u lošem stanju i onih u propadanju (npr. močvarna područja, travnjaci itd., uključujući podzemna krška staništa). Mjere u okviru ove aktivnosti bit će usmjerene na razmjenu znanja i koordinaciju relevantnih dionika u cilju

postizanja napretka u zaštiti prirode; prekogranična pilot-djelovanja u cilju predstavljanja mogućih rješenja (npr. prekogranični planovi za upravljanje posjetima, prekogranična interpretacija prirode, prekogranični inovativni modeli za inovacije temeljene na rezultatima u području zaštite prirode itd.); uključivanje i obrazovanje građana i lokalnih organizacija iz različitih sektora u cilju promjene ponašanja i poboljšanja praksi koje negativno utječu na staništa i vrste na prekograničnom području;

- zajedničke aktivnosti planiranja i upravljanja prekograničnim prirodnim krajolicima (npr. pograničnih riječnih koridora, šuma, drugih integriranih područja biološke raznolikosti) u cilju osiguravanja prekogranične suradnje i platforme za razmjenu znanja radi očuvanja i unaprjeđenja kvalitete staništa i identiteta krajolika te postizanja visokog stupnja osviještenosti o vrijednosti prirodne i poluprirodne baštine predmetnog prekograničnog područja, posebno uključujući (bez ograničenja) područja u okviru mreže Natura 2000 i druga zaštićena područja;
- prekogranične aktivnosti za unaprjeđenje zaštite, upravljanja i provedbe zajedničkih mjera za borbu **protiv invazivnih vrsta** (npr. prekogranično relevantno čišćenje malih razmjera), uključujući prikupljanje i razmjenu podataka o najboljim preventivnim praksama, kao i dodatne aktivnosti podizanja svijesti u cilju postizanja održive prekogranične suradnje. Aktivnosti će biti usmjerene na područja mreže Natura 2000 i druga područja od ekološkog značaja;
- koordinirane prekogranične aktivnosti u cilju **zaštite ugroženih zajednica unutar ekosustava koje podržavaju usluge** ekosustava na programskom području (npr. oprašivači, veliki mesojedi itd., s posebnom ulogom u zajednici vrsta). Aktivnosti moraju uključivati sve integrirane aspekte (prekogranično prikupljanje i obrada podataka, pilot-provedba utvrđenih rješenja, podizanje svijesti, poboljšanje održivosti prekograničnih aktivnosti) i usmjerene su na područja mreže Natura 2000 i druga područja od ekološkog značaja.

Očekivani rezultati:

- identificirane prilike i demonstracije zelene infrastrukture višestruke namjene (uključujući prirodnu i poluprirodnu baštinu),
- poboljšana zaštita staništa i vrsta, smanjenje gubitka biološke raznolikosti,
- poboljšana suradnja u cilju upravljanja zaštićenim područjima na prekograničnom području i prekograničnim prirodnim krajolicima,
- razvijena rješenja za poboljšanje statusa očuvanosti staništa i vrsta na prekograničnom području,
- veća osviještenost, suradnja i istraživanje zelene infrastrukture na prekograničnom području i poboljšane usluge ekosustava,
- poboljšano održivo upravljanje prirodom,
- smanjeni negativni učinci na staništa i vrste, posebno na zaštićenim područjima,
- veća osviještenost i inovativna rješenja u području interpretacije i zaštite prirode.

Očekivani doprinos makroregionalnim strategijama

Djelovanja koja se podržavaju u okviru ovog prioriteta u skladu su s EUSDR-om, čiji je drugi stup posvećen zaštiti okoliša u dunavskoj regiji. Stup je usmjeren na obnovu i održavanje vodnih okoliša, upravljanje rizicima za okoliš i očuvanje biološke raznolikosti, krajolika, zraka i tla.

Provedenim djelovanjima pridonijet će se ciljevima utvrđenima u Strategiji EU-a za Jadransko-jonsku regiju (EUSAIR), posebno kad je riječ o poboljšanju okolišnog i ekološkog stanja obale.

Zajednički naponi za smanjenje gubitka biološke raznolikosti i propadanja usluga ekosustava jednako su važni za obje strategije i predmetni prekogranični program.

2.1.2.2 Pokazatelji

Referenca: članak 17. stavak 3. točka(e) podtočka ii., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka iii.

Tablica 7. Pokazatelji ishoda za specifični cilj 2.7

Prioritet	Specifični cilj	Oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Konačna ciljna vrijednost (2029.)
1	SC 2.7	RCO83	Zajednički razvijene strategije i akcijski planovi	Strategija / akcijski plan	0	3
1	SC 2.7	RCO84	Zajednički razvijena pilot-djelovanja provedena u projektima	Pilot-djelovanje	0	4
1	SC 2.7	RCO116	Zajednički razvijena rješenja	Rješenje	0	4
1	SC 2.7	RCO87	Organizacije koje surađuju preko granica	Rješenje	0	15
1	SC 2.7	RCO115	Zajednički organizirana prekogranična javna događanja	Događanje	0	8

Tablica 8. Pokazatelji rezultata za specifični cilj 2.7

Prioritet	Specifični cilj	Oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Referentna godina	Konačna ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
1	SC 2.7	RCR79	Zajedničke strategije i akcijski planovi koje su organizacije preuzele	Zajednička strategija / akcijski plan	0	2021.	1	JEMS, zajednički elektronički i sustav za praćenje	
1	SC 2.7	RCR104	Rješenja koja su organizacije preuzele ili unaprijedile	Rješenje	0	2021.	2	JEMS, zajednički elektronički i sustav za praćenje	
1	SC 2.7	RCR84	Organizacije koje surađuju preko granica nakon završetka projekta	Organizacija	0	2021.	12	JEMS, zajednički elektronički i sustav za praćenje	

2.1.2.3 Glavne ciljne skupine

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka iii., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka iv.

Ciljne skupine podržanih djelovanja su organizacije i pojedinci koji će biti uključeni u djelovanja ili će djelovanja pozitivno utjecati na njih, uključujući:

- nacionalna, regionalna i lokalna javna tijela i tijela koja su uspostavila i kojima upravljaju nacionalna, regionalna ili lokalna javna tijela (tijela nacionalne, regionalne ili lokalne vlasti, ministarstva, nacionalne agencije, javne institucije / agencije za zaštitu prirode i/ili kulturne baštine, nacionalni parkovi itd.),
- visoka učilišta i istraživački instituti (sveučilišta, veleučilišta, znanstveni centri i instituti itd.),
- regionalne ili lokalne razvojne agencije,
- nevladine organizacije, udruge i druge interesne skupine (udruge građana, udruženja općina, udruženja stručnjaka, lokalne akcijske skupine itd.),
- škole i centri za osposobljavanje (npr. ustanove za obrazovanje odraslih),
- sektorske agencije i institucije (npr. agencije za zaštitu okoliša, šumarske organizacije),
- pružatelji radova i usluga od javnog interesa (institucije za prostorno planiranje, komunalna poduzeća itd.),
- druge javne organizacije (npr. parkovi prirode),
- posjetitelji/turisti,
- lokalno stanovništvo (npr. lokalne zajednice, poljoprivrednici, vlasnici zemljišta na području Natura 2000, zaštićenih područja i drugih područja prirodne vrijednosti, vlasnici jedinica koje se smatraju baštinom i drugih zaštićenih područja).

2.1.2.4 Navođenje posebnih ciljnih područja, uključujući planiranu upotrebu integriranih teritorijalnih ulaganja, lokalnog razvoja koji predvodi zajednica ili drugih teritorijalnih alata

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka iv.

Nije primjenjivo.

2.1.2.5 Planirana upotreba financijskih instrumenata

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka v.

Prioritet će se provoditi uz pomoć bespovratnih sredstava, koja su najprikladniji oblik financiranja s obzirom na prirodu, vrste aktivnosti i financijske razmjere specifičnog cilja.

2.1.2.6 Okvirna raščlamba programskih sredstava EU-a prema vrsti intervencije

Referenca: članak 17. Stavak 3. točka (e) podtočka vi., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka v.

Tablica 9. Dimenzija 1. – područje intervencije

Prioritet br.	Specifični cilj	Fond	Oznaka	Iznos u eurima
1	SC 2.7	EFRR	78 Zaštita, obnova i održiva upotreba područja Natura 2000	3.258.000,00
1	SC 2.7	EFRR	79 Zaštita prirode i biološke raznolikosti	2.172.000,00

Tablica 10. Dimenzija 2. – oblik financiranja

Prioritet br.	Specifični cilj	Fond	Oznaka	Iznos u eurima
1	SC 2.7	EFRR	1 Bespovratna sredstva	5.430.000,00

Tablica 11. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet br.	Specifični cilj	Fond	Oznaka	Iznos u eurima
1	SC 2.7	EFRR	33 Drugi pristupi – Bez teritorijalnog usredotočivanja	5.430.000,00

2.2 PRIORITET 2. – OTPORNA I ODRŽIVA REGIJA

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (d)

2.2.1 Specifični cilj 4.6 – Jačanje uloge kulture i održivog turizma u gospodarskom razvoju, socijalnoj uključenosti i socijalnim inovacijama

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e)

2.2.1.1 Povezane vrste djelovanja i njihov očekivani doprinos specifičnim ciljevima te makroregionalnim strategijama i strategijama morskih bazena

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka i, članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka ii.

Cilj potpore u okviru ovog specifičnog cilja jest olakšati oporavak turizma i kulture na programskom području ozelenjivanjem turizma, **pružanjem podrške prelasku s količine na kvalitetu, povećanjem raznolikosti turističkih proizvoda i usluga te pružanjem podrške poduzetnicima i inovacijama u području kulturnog turizma**. Posebna pozornost posvetit će se ruralnim pograničnim područjima u cilju prepoznavanja njihovih skrivenih potencijala kako bi se ponudili proizvodi i usluge koje odgovaraju potražnji, istodobno štiteći njihovu kulturnu jedinstvenost i prirodni okoliš. Sva djelovanja podržana u okviru ovog prioriteta pridonijet će jačanju lokalnih zajednica i lokalnog gospodarstva, povećanju konkurentnosti i stvaranju radnih mjesta na programskom području.

Sve vrste djelovanja ocijenjene su kao kompatibilne s načelom „ne nanosi bitnu štetu” s obzirom na to da se ne očekuju značajniji negativni utjecaji na okoliš, kao i s „Europskim načelima kvalitete za intervencije koje financira EU s mogućim učinkom na kulturnu baštinu”.²²

Rezultati pridonose ciljevima održivog razvoja UN-a i provest će se u skladu s načelima održivog razvoja, uz promicanje kultura i raznolikosti, povećanje kvalitete stvaranjem standarda koji nadilaze zakonske obveze i poticanje razvoja radnih mjesta i dobrobiti građana.

Vodeća načela, uključujući horizontalna načela:

- poštovanje i očuvanje **kulture, prirode, bioraznolikosti i zdravlja** stanovnika,
- poticanje gospodarske, **ekološke i socijalne održivosti** turizma,
- podupiranje **sporog turizma** (engl. *slow tourism*) ponudom veće kvalitete i manjeg broja jedinstvenih doživljaja poticanjem održivih rješenja za mobilnost, aktivnosti na otvorenom, hrane iz organskog uzgoja i ekološko-enoloških doživljaja, iskorištavajući lokalne proizvode, učeći kroz interaktivne aktivnosti temeljene na iskustvu i provedbom sličnih aktivnosti,
- omogućavanje **stvaranja međusektorskih radnih mjesta** i gospodarskog oporavka turizma, kulture i kreativnih industrija.

Program potiče uključivanje mjera koje stvaraju prihode u cilju održavanja aktivnosti na područjima obnovljene kulturne baštine ili kulturnim objektima, primjerice povećanjem raznolikosti načina upotrebe lokaliteta/objekata ili neizravno u obliku gospodarske koristi za prekograničnu regiju.

Vrsta djelovanja br. 1: Potpora održivom turizmu i zelenoj tranziciji javnih i privatnih organizacija putem pilot-djelovanja, zajedničkog učenja te podizanja svijesti turista i svih dionika u turizmu i kulturi

Okvirni popis aktivnosti:

²²European quality principles for EU-funded interventions with potential impact upon cultural heritage

- razvoj **zajedničkih pilot-djelovanja** u cilju potpore **zelenoj tranziciji** javnih i privatnih dionika u turizmu i kulturi (npr. unaprjeđenje prekograničnih turističkih proizvoda i usluga za dobivanje ekološkog certifikata, mjere kojima se promiče i provodi kružno gospodarstvo);
- **razvoj novih ili „ozelenjivanje“ postojećih prekograničnih proizvoda, usluga ili rješenja** kojima se pridonosi održivosti i dostupnosti turističkih i kulturnih proizvoda i usluga;
- **prekogranične mjere podizanja svijesti za povećanje ekološke i socijalne odgovornosti** dionika u turizmu i kulturi, turista i posjetitelja;
- zajedničke prekogranične **platforme i** mjere za zajedničko učenje (npr. prekogranični studijski posjeti, prekogranično mentorstvo, prekogranični programi razmjene, prekogranični programi praćenja rada ²³u cilju **potpore ekološko i socijalno odgovornom** turizmu, kulturi i kreativnim industrijama);
- usavršavanje javnih i privatnih organizacija u cilju **integriranog upravljanja održivim destinacijama unaprjeđenjem znanja i vještina koje podupiru prelazak na otporne turističke destinacije** te **poboljšanjem digitalnih vještina i poticanjem prelaska na kružne modele poslovanja** u turizmu, kulturi i kreativnim industrijama (uključujući tumačenje baštine).

Vrsta djelovanja br. 2: Poboljšanje otpornosti i oporavka turizma i kulture razvojem i nadogradnjom zajedničkih prekograničnih turističkih proizvoda i usluga

Okvirni popis aktivnosti:

- **povećanje raznolikosti i dostupnosti prekograničnog turizma razvojem** specifičnih vrsta turizma u skladu s lokalnim ili povijesnim identitetom ruralnih zajednica te uz poštovanje potreba ranjivih skupina (npr. kulturni turizam, turizam na otvorenom i aktivni turizam u skladu s okolišnim i prostornim značajkama, razvoj **zajedničkih turističkih proizvoda pomoću postojeće infrastrukture**);
- modernizacija turističkih i kulturnih organizacija i ustanova kako bi ispunile zahtjeve suvremenih posjetitelja, uključujući ranjive skupine, podržavajući prekograničnu **digitalizaciju** u skladu s potrebama (npr. digitalna rješenja za prepoznavanje, interpretaciju i predstavljanje kulturne i prirodne baštine (npr. kulturne rute), zajedničke pametne tehnologije kojima se podržava razmjena informacija na programskom području, sustavi za prekogranične rezervacije);
- povećanje **kvalitete** turističke ponude u **prekograničnim regijama/destinacijama** (npr. putem programa certifikacije);
- **nadogradnja zajedničkih prekograničnih turističkih proizvoda** podržavanjem vrednovanja, očuvanja te uključive i interaktivne interpretacije kulture i prirodne baštine;
- prekogranična pilot-djelovanja za poticanje lokalnih zajednica i unaprjeđenje lokalnog gospodarstva poboljšanjem i promicanjem **zdravstvenog turizma, enologije i gastronomije** u okviru poljoprivrednog turizma i inicijativa od polja do stola;
- **zajedničke prekogranične** aktivnosti za potporu **socijalnim inovacijama, kulturnim i kreativnim industrijama te kreativnosti u turizmu i kulturi** (npr. prekogranično umrežavanje dionika u kulturi, uključujući klastere i kulturne rute, povećanje vrijednosti turističkih prekograničnih proizvoda i usluga razvojem participativnih kreativnih doživljaja).

Očekivani rezultati:

- održivi razvoj promoviran i prihvaćen kao glavno načelo rasta turizma i stvaranja radnih mjesta,
- povećana otpornost turizma i dionika u turizmu na trenutačne i buduće poremećaje,
- veća kvaliteta zajedničkih prekograničnih proizvoda i uključivih usluga temeljenih na iskustvima u skladu s trenutačnim i budućim željama suvremenih posjetitelja,
- bolje očuvana kulturna baština koja se tumači i promiče digitalnim putem i koju podržavaju kulturna i kreativna industrija,

²³ *job shadowing*

- veća društvena odgovornost i uključenost marginaliziranih skupina.

Doprinos makroregionalnim strategijama

Doprinos EUSDR-u posebno je predviđen u okviru trećeg prioritetskog područja – kultura i turizam – ozelenjivanje turizma na programskom području, razvoj novih i usavršavanje postojećih proizvoda i usluga (uključujući kulturne rute) i omogućavanje očuvanja i promicanja kulturne baštine i prirodnih vrijednosti umrežavanjem, klasterima i tumačenjem u skladu s očekivanjima suvremenih posjetitelja. Programom će se tako pridonijeti postizanju ciljeva 3., 4. i 6. EUSDR-a.

Programom se pridonosi i postizanju ciljeva strategije EUSAIR u pogledu održivog turizma (četvrti stup) povećanjem raznolikosti i kvalitete turističke ponude i usluga, izgradnjom kapaciteta dionika u turizmu i poticanjem turista na provođenje načela održivog turizma. Mjere prekogranične razmjene znanja omogućit će dionicima u turizmu da poboljšaju vještine upravljanja i druge vještine potrebne za ozelenjivanje i povećanje kvalitete turističke ponude.

2.2.1.2 Pokazatelji

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka ii., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka iii.

Tablica 12. Pokazatelji ishoda za specifični cilj 4.6

Prioritet	Specifični cilj	Oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Konačna ciljna vrijednost (2029.)
2	SC 4.6	RCO83	Zajednički razvijene strategije i akcijski planovi	Strategija / akcijski plan	0	9
2	SC 4.6	RCO84	Zajednički razvijena pilot-djelovanja provedena u projektima	Pilot-djelovanja	0	14
2	SC 4.6	RCO116	Zajednički razvijena rješenja	Rješenje	0	14
2	SC 4.6	RCO87	Organizacije koje surađuju preko granica	Organizacija	0	42
2	SC 4.6	RCO115	Zajednički organizirana prekogranična javna događanja	Događanje	0	28

Tablica 13. Pokazatelji rezultata za specifični cilj 4.6

Prioritet	Specifični cilj	Oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Referentna godina	Konačna ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
2	SC 4.6	RCR79	Zajedničke strategije i akcijski planovi koje su organizacije preuzele	Zajednička strategija / akcijski plan	0	2021.	5	JEMS, zajednički elektronički sustav za praćenje	
2	SC 4.6	RCR104	Rješenja koja su organizacije preuzele ili unaprijedile	Rješenje	0	2021.	6	JEMS, zajednički elektronički sustav za praćenje	
2	SC 4.6	RCR84	Organizacije koje surađuju preko granica nakon završetka projekta	Organizacija	0	2021.	34	JEMS, zajednički elektronički sustav za praćenje	

2.2.1.3 Glavne ciljne skupine

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka iii., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka iv.

Ciljne skupine financiranih djelovanja su pojedinci i organizacije koji će biti uključeni u djelovanja ili će djelovanja pozitivno utjecati na njih. Konkretno, ciljne skupine uključuju dionike iz javnog i privatnog sektora, kao što su:

- nacionalna, regionalna i lokalna javna tijela i tijela koja su uspostavila i kojima upravljaju nacionalna, regionalna ili lokalna javna tijela (tijela nacionalne, regionalne ili lokalne vlasti, ministarstva, nacionalne agencije, javne institucije / agencije za zaštitu prirode i/ili kulturne baštine, turističke zajednice itd.),
- visoka učilišta i istraživački instituti (sveučilišta, veleučilišta, znanstveni centri i instituti itd.),
- regionalne ili lokalne razvojne agencije,
- nevladine organizacije, udruge i druge interesne skupine (udruge građana, udruženja općina, udruženja stručnjaka, organizacije za kulturu, lokalne akcijske skupine itd.),
- škole i centri za osposobljavanje (npr. ustanove za obrazovanje odraslih),
- sektorske agencije i institucije,
- pružatelji radova i usluga od javnog interesa,
- druge javne organizacije (npr. turistički informativni centri, parkovi prirode, muzeji, kazališta i druge kulturne ustanove),

- MSP-ovi, uključujući mikropoduzeća (npr. kreativna industrija, obrti, putne agencije, proizvođači prehrambenih proizvoda itd.),
- organizacije/udruge za podršku poduzećima, uključujući gospodarsku/obrtничku komoru, mreže i klastere (poslovni inkubatori, tehnološki parkovi, organizacije za upravljanje destinacijama u turizmu itd.),
- lokalno stanovništvo (npr. poljoprivredni turizam, vlasnici lokaliteta baštine),
- posjetitelji i turisti,
- ranjivo i marginalizirano stanovništvo.

2.2.1.4 Navođenje posebnih ciljnih područja, uključujući planiranu upotrebu integriranih teritorijalnih ulaganja, lokalnog razvoja koji predvodi zajednica ili drugih teritorijalnih alata

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka iv.

Nije primjenjivo.

2.2.1.5 Planirana upotreba financijskih instrumenata

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka v.

Prioritet će se provoditi uz pomoć bespovratnih sredstava, koja su najprikladniji oblik financiranja s obzirom na prirodu, vrste aktivnosti i financijske razmjere specifičnog cilja.

2.2.1.6 Okvirna raščlamba programskih sredstava EU-a prema vrsti intervencije

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka iv., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka v.

Tablica 14. Dimenzija 1. - područje intervencije

Prioritet br.	Specifični cilj	Fond	Oznaka	Iznos u eurima
2	SC 4.6	EFRR	165 Zaštita, razvoj i promicanje javnog turizma i turističkih usluga	9.465.600,00
2	SC 4.6	EFRR	166 Zaštita, razvoj i promicanje kulturne baštine i kulturnih usluga	4.406.400,00
2	SC 4.6	EFRR	167 Zaštita, razvoj i promicanje prirodne baštine i ekoturizma izvan područja Natura 2000	2.448.000,00

Tablica 15. Dimenzija 2. - oblik financiranja

Prioritet br.	Specifični cilj	Fond	Oznaka	Iznos u eurima
2	SC 4.6	EFRR	1 Bespovratna sredstva	16.320.000,00

Tablica 16. Dimenzija 3. - mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet br.	Specifični cilj	Fond	Oznaka	Iznos u eurima
2	SC 4.6	EFRR	33 Drugi pristupi – Bez teritorijalnog usredotočivanja	16.320.000,00

2.3 ISC 1 - DOSTUPNA I POVEZANA REGIJA

Reference: point (d) of Article 17(3)

2.3.1 Specifični cilj 6.2. – Cilj specifičan za program Interreg br. 1 (ISC 1) - Povećanje učinkovitosti javne uprave promicanjem pravne i administrativne suradnje te suradnje između građana, aktera civilnog društva i institucija, osobito s ciljem rješavanja pravnih i drugih prepreka u pograničnim regijama

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e)

2.3.1.1 *Povezane vrste djelovanja i njihov očekivani doprinos specifičnim ciljevima te makroregionalnim strategijama i strategijama morskih bazena*

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka i., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka ii.

Potpورا u okviru ovog specifičnog cilja služi pružanju podrške javnoj upravi kao pokretača/koordinatora postupaka usmjerenih na poboljšanje kvalitete usluga i razvoja inovativnih rješenja u području zdravstvene zaštite, socijalne uključenosti i skrbi, energetske učinkovitosti te dostupnosti u pograničnoj regiji. Pristup temeljen na posebnostima teritorija i participativan pristup, održivost i digitalizacija vodeća su načela za provedbu aktivnosti u okviru ovog prioriteta. Prekogranična suradnja i uklanjanje pravnih i drugih prepreka od ključnog su značaja za dobre, funkcionalne odnose između različitih dionika i za provedbu aktivnosti na pograničnom području.

Sve vrste djelovanja ocijenjene su kao kompatibilne s načelom „ne nanosi bitnu štetu” s obzirom na to da se ne očekuju značajni negativni utjecaji na okoliš. Specifični cilj pridonosi postizanju cilja 16. održivog razvoja UN-a „Mir, pravda i snažne institucije” aktivnostima za izgradnju kapaciteta koje će jačati potencijal institucija da postanu više održive i uključive. Jačanjem kapaciteta, digitalizacijom te poboljšanjem suradnje i dostupnosti zdravstvenih i socijalnih ustanova (posebno za starije osobe i osobe s invaliditetom) pridonijet će se postizanju cilja 3. održivog razvoja UN-a („Zdrav život i blagostanje”), u skladu s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Sve mjere u okviru ovog specifičnog cilja osmišljat će se i provoditi u suradnji s građanima koji žive na programskom području, što je u skladu s prioritetima Novog europskog Bauhausa.

Vodeća načela:

- pristup temeljen na posebnostima teritorija,
- participativni pristup,
- održivost,
- digitalizacija.

Tematska područja:

- zdravstvena zaštita,
- socijalna uključenost i skrb,
- energetska učinkovitost,
- dostupnost.

Vrste djelovanja: Unaprjeđenje kvalitete i povećanje raznolikosti usluga te razvoj inovativnih rješenja u području zdravstvene zaštite, socijalne uključenosti i skrbi, dostupnosti i energetske učinkovitosti u pograničnim regijama uklanjanjem pravnih i administrativnih prepreka

Okvirni popis aktivnosti:

- razvoj i provedba prekograničnih modela suradnje, razvoj alata i mreža za učenje za učinkovitiju i dostupniju javnu upravu u području zdravstvene zaštite, socijalne uključenosti, dostupnosti i energetske učinkovitosti (npr. razmjena znanja i izgradnja kapaciteta, aktivnosti podizanja svijesti, prekogranična razmjena podataka i sustavi za praćenje, uvođenje digitalnih alata za utvrđivanje prekograničnih pravnih i administrativnih prepreka, zajedničke radionice, usavršavanje, sastanci i seminari za jačanje prekogranične suradnje između općina, gradova i regija, studijski posjeti u cilju razmjene najboljih praksi, programi prekogranične razmjene osoblja i prekogranično mentorstvo);
- uspostava i koordinacija zajedničkih razmjena znanja na više razina i među različitim sektorima te modela upravljanja i razvoj teritorijalnih strategija za prekogranična područja, uz uključivanje javne uprave na različitim razinama (lokalna, regionalna, nacionalna), civilnog društva i drugih dionika;
- uspostava novih i/ili unaprjeđenje postojećih prekograničnih organizacijskih struktura koje pružaju usluge u području zdravstvene zaštite, socijalne uključenosti, dostupnosti i energetske učinkovitosti (npr. prekogranična mreža za prijevoz na zahtjev, zajednički razvoj modela u području deinstitucionalizacije skrbi o starijim osobama);
- razvoj inovativnih prekograničnih rješenja i pilot-djelovanja u području energetske učinkovitosti (zajednički razvijeni alati i rješenja za poboljšanje energetske učinkovitosti na različitim razinama, modeli samodostatnih energetskih zajednica, sustavi za praćenje, prijedlozi za uklanjanje pravnih, administrativnih i drugih prepreka koje sprječavaju provedbu takvih alata i rješenja);
- razvoj zajedničkih rješenja i pilot-djelovanja za poboljšanje kvalitete i raznolikosti zdravstvenih i socijalnih usluga te usluga povezanih s njima (npr. rješenja za izazove povezane sa starenjem stanovništva, zdravljem, energetskim siromaštvom i siromaštvom u pogledu mobilnosti kako bi se udaljena područja učinilo privlačnijima i zaustavilo depopulaciju, pilot-djelovanja za integraciju zdravstvenih i socijalnih usluga te usluga povezanih s njima, veća raznolikost preventivnih aktivnosti u zdravstvu itd.);
- razvoj rješenja i pilot-djelovanja za poboljšanje dostupnosti (npr. akcijski plan i pilot-djelovanja za zajedničke prekogranične održive usluge mobilnosti, uvođenje digitalnih rješenja za jednostavniji pristup zdravstvenim i socijalnim uslugama, participativne aktivnosti kod donošenja odluka u cilju uklanjanja administrativnih prepreka i usklađivanja rasporeda);
- uvođenje i preuzimanje razvijenih rješenja u području zdravstvene zaštite, socijalne uključenosti, dostupnosti i energetske učinkovitosti na prekograničnom području usmjerenih na civilno društvo i javnu upravu na različitim razinama (npr. promicanje prijedloga za unaprjeđenje zakonodavstva, predstavljanje prijedloga za uvođenje i prilagodbu razvijenih digitalnih platformi, platformi za suradnju, prekograničnih biltena, prekograničnih novina).

Očekivani rezultat je učinkovita i aktivna javna uprava koja unaprjeđuje svoje usluge i pronalazi nova rješenja u području zdravstvene zaštite, socijalne uključenosti i skrbi, dostupnosti i energetske učinkovitosti.

Doprinos makroregionalnim strategijama

Program pridonosi EUSDR i EUSAIR strategijama s obzirom na to da su institucionalna suradnja i upravljanje međusektorske teme. Doprinos EUSDR-u očekuje se posebno u okviru prioritetnog područja 10. četvrtog stupa (institucionalni kapaciteti) u cilju unaprjeđenja kapaciteta javne uprave u odabranim tematskim područjima. Specifičnim ciljem ojačat će se kapaciteti za provedbu načela održivog razvoja, ponovno povezivanje i uključivanje građana, promicanje kulture i raznolikosti, poboljšanje pristupa zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi, čime će se poboljšati kvaliteta života na programskom području.

2.3.1.2 Pokazatelji

Reference: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka ii., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka iii.

Tablica 17. Pokazatelji ishoda ISC 1 (6.2)

Prioritet	Specifični cilj	Oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Konačna ciljna vrijednost (2029.)
3	ISC 1 (6.2)	RCO83	Zajednički razvijene strategije i akcijski planovi	Strategija / akcijski plan	0	4
3	ISC 1 (6.2)	RCO84	Zajednički razvijena pilot-djelovanja provedena u projektima	Pilot-djelovanje	0	5
3	ISC 1 (6.2)	RCO87	Organizacije koje surađuju preko granica	Organizacija	0	15

Tablica 18. Pokazatelji rezultata ISC 1 (6.2)

Prioritet	Specifični cilj	Oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Referentna godina	Konačna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomena
3	ISC 1 (6.2)	RCR 79	Zajedničke strategije i akcijski planovi koje su organizacije preuzele	Zajednička strategija / akcijski plan	0	2021.	2	JEMS, zajednički elektronički sustav za praćenje	
3	ISC 1 (6.2)	RCR104	Rješenja koja su organizacije preuzele ili unaprijedile	Rješenje	0	2021.	2	JEMS, zajednički elektronički sustav za praćenje	
3	ISC 1 (6.2)	RCR84	Organizacije koje surađuju preko granica nakon završetka projekta	Organizacija	0	2021	12	JEMS, zajednički elektronički sustav za praćenje	

2.3.1.3 Glavne ciljne skupine

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka iii., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka iv.

Ciljne skupine financiranih djelovanja su pojedinci i organizacije koji će biti uključeni u mjere ili će djelovanja pozitivno utjecati na njih. Konkretno, ciljne skupine uključuju dionike iz javnog i privatnog sektora, kao što su:

- nacionalna, regionalna i lokalna javna tijela i tijela koja su uspostavila i kojima upravljaju nacionalna, regionalna ili lokalna javna tijela (tijela nacionalne, regionalne ili lokalne vlasti, ministarstva, nacionalne agencije, javne institucije),
- visoka učilišta i istraživački instituti (sveučilišta, veleučilišta, znanstveni centri i instituti itd.),
- regionalne ili lokalne razvojne agencije,
- nevladine organizacije, udruge i druge interesne skupine (udruge građana, udruženja stručnjaka, lokalne akcijske skupine, volonteri itd.),
- škole i centri za osposobljavanje,
- sektorske agencije i institucije (npr. agencije za energetiku),
- pružatelji radova i usluga od javnog interesa (pružatelji usluga javnog prijevoza, ustanove za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb, komunalna poduzeća itd.),
- druge javne organizacije,
- lokalno stanovništvo.

2.3.1.4 Navođenje posebnih ciljnih područja, uključujući planiranu upotrebu integriranih teritorijalnih ulaganja, lokalnog razvoja koji predvodi zajednica ili drugih teritorijalnih alata

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka iv.

Nije primjenjivo.

2.3.1.5 Planirana upotreba financijskih instrumenata

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka v.

Prioritet će se provoditi uz pomoć bespovratnih sredstava, koja su najprikladniji oblik financiranja s obzirom na prirodu, vrste aktivnosti i financijske razmjere specifičnog cilja.

2.3.1.6 Okvirna raščlamba programskih sredstava EU-a prema vrsti intervencije

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka vi., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka v.

Tablica 19. Dimenzija 1. - područje intervencije

Prioritet br.	Specifični cilj	Fond	Oznaka	Iznos u eurima
3	ISC 1 (6.2)	EFRR	171 Unaprjeđenje suradnje s partnerima u državi članici i izvan nje	2.400.000,00
3	ISC 1 (6.2)	EFRR	173 Jačanje institucionalnih kapaciteta javnih tijela i dionika za provedbu projekata i inicijativa teritorijalne suradnje u prekograničnom, transnacionalnom, pomorskom i međuregionalnom kontekstu	1.600.000,00

Tablica 20. Dimenzija 2. - oblik financiranja

Prioritet br.	Specifični cilj	Fond	Oznaka	Iznos u eurima
3	ISC 1 (6.2)	EFRR	1 Bepovratna sredstva	4.000.000,00

Tablica 21. Dimenzija 3. - mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet br.	Specifični cilj	Fond	Oznaka	Iznos u eurima
3	ISC 1 (6.2)	EFRR	33 Drugi pristupi – Bez teritorijalnog usredotočivanja	4.000.000,00

2.3.2 Specifični cilj 6.3 – Cilj specifičan za program Interreg 1 (ISC 1) – Izgradnja uzajamnog povjerenja, osobito poticanjem djelovanja „od građana za građane“

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (d)

2.3.2.1 Povezane vrste djelovanja i njihov očekivani doprinos specifičnim ciljevima te makroregionalnim strategijama i strategijama morskih bazena

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka i., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka ii.

Cilj potpore u okviru ovog specifičnog cilja je izgradnja povjerenja i razumijevanja među stanovnicima prekograničnog područja podržavanjem prekograničnih događanja, međugeneracijske suradnje te aktivnosti zajedničkog učenja i podizanja svijesti.

Sve vrste mjera ocijenjene su kao kompatibilne s načelom „ne nanosi bitnu štetu“ s obzirom na to da se ne očekuju značajniji negativni utjecaji na okoliš.

Spajanjem osoba s obje strane granice znatno se povećava prekogranična kohezija i grade partnerstva za budućnost, u skladu s ciljem održivog razvoja UN-a br. 17, „partnerstvo za ciljeve“. U okviru pokreta Novi europski Bauhaus potiče se uključenost svih građana, stručnjaka i dionika promicanjem partnerstava među njima što bi moglo dovesti do novih ideja za razvoj koje pokreću građani. Sudjelovanje u projektu bit će se u skladu s načelima rodne ravnopravnosti, nediskriminacije te svim drugim načelima iz Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Program će promovirati uključenost starijih osoba i osoba s invaliditetom suočenih sa znatnom socijalnom isključenosti zbog mjera za sprječavanje širenja bolesti COVID-19.

Vodeća načela:

- uključenost,
- aktivno sudjelovanje,
- odgovornost za okoliš i klimu.

Vrste djelovanja: Projekti „od građana za građane“ u cilju poboljšanja kulturnih i socijalnih odnosa te za aktivno sudjelovanje u zajednici

Okvirni popis aktivnosti:

- prekogranične aktivnosti podizanja svijesti (npr. o solidarnosti, potpori unutar zajednice, odgovornosti za klimu i okoliš te o zdravom životu);
- prekogranične aktivnosti učenja „od građana za građane“ (npr. obrazovni programi za djecu, mlade i studente za aktivno građanstvo, obrazovni programi za starije osobe (npr. digitalne vještine), prekogranične aktivnosti međugeneracijskog učenja, platforma za razmjenu rješenja za kućanstva koja ne štete klimi, prekogranične aktivnosti za promicanje zdravog života, prekogranično učenje o kulturnoj i nacionalnoj baštini (npr. tradicionalna hrana i glazba));
- zajednička prekogranična događanja za povećanje povezanosti, umrežavanja i međugeneracijske potpore (npr. kulturna događanja, sportska događanja, ljetni kampovi, rekreacija u prirodi, učenje na temelju iskustava, zajedničke akcije čišćenja prirode, ozelenjivanje javnih prostora).

Doprinos makroregionalnim strategijama

Program će svojim „od građana za građane“ aktivnostima pridonijeti prioritetnom području 9. u okviru trećeg stupa (Izgradnja prosperiteta u dunavskoj regiji) EUSDR-a koji je posvećen ljudima i vještinama.

2.3.2.2 Pokazatelji

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka ii., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka iii.

Tablica 22. Pokazatelji ishoda ISC 1 (6.3)

Prioritet	Specifični cilj	Oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Konačna ciljna vrijednost (2029.)
3	ISC 1 (6.3)	RCO87	Organizacije koje surađuju preko granica	Organizacija	16	48
3	ISC 1 (6.3)	RCO115	Zajednički organizirana prekogranična javna događanja	Događanje	4	8

Tablica 23. Pokazatelji rezultata ISC 1 (6.3)

Prioritet	Specifični cilj	Oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Referentna godina	Konačna ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
3	ISC 1 (6.3)	RCR84	Organizacije koje surađuju preko granica nakon završetka projekta	Organizacija	0	2021.	29	JEMS zajednički elektronički sustav za praćenje	

2.3.2.3 Glavne ciljne skupine

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka iii., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka iv.

Glavna ciljna skupina sufinanciranih mjera je lokalno stanovništvo koje je uključeno u mjere ili one pozitivno utječu na njih.

2.3.2.4 Navođenje posebnih ciljnih područja, uključujući planiranu upotrebu integriranih teritorijalnih ulaganja, lokalnog razvoja koji predvodi zajednica ili drugih teritorijalnih alata

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka iv.

Nije primjenjivo.

2.3.2.5 Planirana upotreba financijskih instrumenata

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka v.

Specifični cilj 6.3 provodit će se uz pomoć bespovratnih sredstava (ograničen iznos financijskih sredstava), koja su najprikladniji oblik financiranja s obzirom na prirodu, vrste aktivnosti i financijske razmjere specifičnog cilja.

2.3.2.6 Okvirna raščlamba programskih sredstava EU-a prema vrsti intervencije

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (e) podtočka vi., članak 17. stavak 9. točka (c) podtočka v.

Tablica 24. Dimenzija 1. - područje intervencije

Prioritet br.	Specifični cilj	Fond	Oznaka	Iznos u eurima
3	ISC 1 (6.3)	EFRR	171 Unaprjeđenje suradnje s partnerima u državi članici i izvan nje	720.555,00

Tablica 25. Dimenzija 2. - oblik financiranja

Prioritet br.	Specifični cilj	Fond	Oznaka	Iznos u eurima
3	ISC 1 (6.3)	EFRR	1 Bespovratna sredstva	720.555,00

Tablica 26. Dimenzija 3. - mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet br.	Specifični cilj	Fond	Oznaka	Iznos u eurima
3	ISC 1 (6.3)	EFRR	33 Drugi pristupi – Bez teritorijalnog usredotočivanja	720.555,00

3 PLAN FINANCIRANJA

3.1 ODOBRENA FINANCIJSKA SREDSTVA PO GODINAMA

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (f) podtočka i. i članak 17. stavak 4. točke (a) do (d)

Tablica 27. Financijska raspodjela po godinama

Fond	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno
EFRR (cilj teritorijalne suradnje)	0	9.221.228	4.329.190	6.939.312	7.051.636	5.843.131	5.959.996	39.344.493
IPA III CBC ²⁴								
NDICI-CBC ²⁵								
IPA III ²⁶								
NDICI ²⁷								
PPZP ²⁸								
Fondovi Interrega ²⁹								
Ukupno	0	9.221.228	4.329.190	6.939.312	7.051.636	5.843.131	5.959.996	39.344.493

²⁴ Interreg A, vanjska prekogranična suradnja

²⁵ Interreg A, vanjska prekogranična suradnja

²⁶ Interreg B i C

²⁷ Interreg B i C

²⁸ Interreg B, C i D

²⁹ EFRR, IPA III, NDICI, ili PPZP, ako je jedinstveni iznos u okviru Interrega B i C

3.2 UKUPNA ODOBRENA FINANCIJSKA SREDSTVA PO FONDOVIMA I NACIONALNO SUFINANCIRANJE

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (f) podtočka ii., članak 17. stavak 5. točke (a) do (d)

Tablica 28. Ukupna odobrena financijska sredstva po fondovima i nacionalno sufinanciranje

Cilj politike br.	Prioritet	Fond (ako je primjenjivo)	Osnova za izračun potpore EU (ukupni prihvatljivi troškovi ili javni doprinos)	Doprinos EU (a)=(a1)+(a2)	Okvirna raščlamba doprinosa EU-a		Nacionalni doprinos (b)=(c)+(d)	Okvirna raščlamba nacionalnog udjela		Ukupno (e)=(a)+(b)	Stopa sufinanciranja (f)=(a)/(e)	Doprinosi trećih zemalja (u svrhu informiranja)
					Bez tehničke pomoći na temelju članka 27. stavka 1. (a1)	Za tehničku pomoć na temelju članka 27. stavka 1. (a2)		Nacionalni i javni (c)	Nacionalni privatni (d)			
2	Prioritet 1.	EFRR	Ukupni prihvatljivi trošak	16.520.746	15.230.000	1.290.746	4.130.187	3.658.320	471.867	20.650.933	80,00	0,00
4	Prioritet 2.	EFRR	Ukupni prihvatljivi trošak	17.703.124	16.320.000	1.383.124	4.425.781	3.833.507	592.274	22.128.905	80,00	0,00
ISC 1	Prioritet 3.	EFRR	Ukupni prihvatljivi trošak	5.120.623	4.720.555	400.068	1.280.156	1.241.424	38.732	6.400.779	80,00	0,00
	Ukupno	EFRR	Ukupni prihvatljivi trošak	39.344.493	36.270.555	3.073.938	9.836.124	8.733.251	1.102.873	49.180.617	80,00	0,00
	Ukupno	Svi fondovi	Ukupni prihvatljivi trošak	39.344.493	36.270.555	3.073.938	9.836.124	8.733.251	1.102.873	49.180.617	80,00	0,00

4 DJELOVANJA PODUZETA KAKO BI SE RELEVANTNI PROGRAMSKI PARTNERI UKLJUČILI U IZRADU PROGRAMA INTERREG TE ULOGA TIH PROGRAMSKIH PARTNERA U PROVEDBI, PRAĆENJU I EVALUACIJI

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (g)

U izradi Interreg Programa Slovenija – Hrvatska blisko su surađivali Radna skupina za programiranje, upravljačko tijelo i skupina vanjskih stručnjaka. Tijekom cijelog postupka članovi Radne skupine za programiranje savjetovali su se s tijelima na regionalnoj i nacionalnoj razini i poticali sudjelovanje različitih nadležnih tijela.

Postupak programiranja može se podijeliti u tri faze i sve su one razvijene u partnerstvu s relevantnim dionicima i tijelima koja predstavljaju programsko područje. U postupku programiranja poštovao se Europski kodeks ponašanja za partnerstvo, a sam postupak su aktivno pratili članovi Radne skupine za programiranje. Radna skupina za programiranje uspostavljena je na temelju odluke Odbora za praćenje Programa u lipnju 2019. Radnu skupinu za programiranje činili su predstavnici Hrvatske, predstavnici Slovenije te predstavnici upravljačkog tijela i zajedničkog tajništva. Jedan od glavnih aspekata bilo je uključivanje predstavnika ciljnih skupina u sve faze. Vanjski stručnjaci su posebnu pozornost usmjerili na sudjelovanje zajednice i pripremi izvješća za svaku fazu programiranja, koja su sažela opseg suradnje različitih organizacija i stručnjaka iz obje partnerske zemlje, različitih ciljnih skupina i to iz svih prioriteta tematskih područja.

U obzir se uzela i uključenost relevantnih tijela koja predstavljaju civilno društvo (npr. NVO-ovi za zaštitu okoliša, organizacije mladih) i tijela odgovornih za promicanje socijalne uključenosti, prava osoba s invaliditetom i nediskriminacije. Osim toga, uključeni su i predstavnici istraživačkih i obrazovnih ustanova na teritoriju.

Dionici su odabrani i kontaktirani (izravno, elektronskom poštom) na temelju baze podataka Programa (kontakti korisnika i prijavitelja te zainteresiranih pojedinaca iz šire javnosti koji su sudjelovali u aktivnostima tijekom Programa suradnje 2014. – 2020., kao i tijela lokalne uprave s programskog područja i određenih tematskih ustanova). Nacionalna tijela iz obje države, također su izravno obavijestila i kontaktirala relevantne institucije na nacionalnoj razini. Informacije o procesu programiranja i pozivi za sudjelovanje u postupku savjetovanja objavljeni su na internetskim stranicama Programa (<http://www.si-hr.eu/en2/programme/ip-si-hr-21-27/>) na engleskom, slovenskom i hrvatskom jeziku. Nacionalna tijela posebne su napore uložila u povećanje aktivnog sudjelovanja dionika primjenom različitih komunikacijskih kanala (objava na internetskim stranicama, izravna elektronska pošta) kako bi se potaknulo dionike na programskom području da se uključe u programiranje.

Svaka faza izrade programa završila je izvješćem stručnjaka, koje je saželo rezultate koraka u postupku.

Faza 1.: Izrada teritorijalne i socioekonomske analize

U prvoj fazi programiranja prikupljeni su relevantni doprinosi programskih partnera i dionika koji su služili kao podloga za pripremu dokumenta u kojem su definirani glavni izazovi, potencijal i razlike na prekograničnom području i utvrđene potrebe tog područja u okviru glavnih aspekata kojima program može pridonijeti. Kako bi se prikupilo što više različitih doprinosa građana i dionika primijenjena su dva glavna alata.

Provedena je internetska anketa, koja je pomno osmišljena u suradnji s Radnom skupinom za programiranje i upravljačkim tijelom u cilju utvrđivanja primarnih očekivanja i potreba građana u prioritetnim područjima programa. Anketa je objavljena na internetskim stranicama Programa i bila je aktivna 35 dana. Ispitanici su je mogli popuniti na svojim jezicima. Anketa je bila namijenjena širokom rasponu dionika jer su na sudjelovanje pozvani svi prijavitelji i korisnici prošlih i tekućih projekata. Anketu je popunio 313 ispitanik iz više od 14 različitih tipova organizacija koje djeluju na predmetnom području. Ukupno 22 % ispitanika čine lokalna javna tijela, a slijede ih predstavnici visokih učilišta i istraživačkih instituta (15 %) i interesnih skupina, uključujući neprofitne organizacije (13 %). Relevantna mišljenja uzeta su u obzir u programskim dokumentima nakon izvješća koje je izradila stručna skupina.

Razgovori s predstavnicima utvrđenih ključnih regionalnih dionika provedeni su u lipnju i srpnju 2021. Poziv za sudjelovanje upućen je prema 110 organizacija na programskom području. Razgovori su pomno osmišljeni i uključivali su sve prioritetne ciljeve. Teme za raspravu unaprijed su dostavljene ispitanicima. Provedeno je ukupno 48 razgovora sa 71 ispitanikom, pri čemu su prikupljene važne informacije za programske dokumente. Ispitanici su bili predstavnici nacionalnih (ministarstva) i regionalnih službi, regionalnih dionika (uključujući razvojne agencije), gospodarskih i socijalnih partnera, nevladinih organizacija i članova istraživačke zajednice. Njihove su povratne informacije iskorištene za izradu strateških tematskih smjernica. Konačna verzija teritorijalne i socioekonomske analize objavljena je na internetskim stranicama Programa (siječanj 2022.).

Faza 2.: Izrada strateških tematskih smjernica

Glavni je cilj dokumenta bio predložiti ključna područja intervencije budućeg Interreg programa na temelju rezultata teritorijalne analize. Organizirano je šest fokusnih skupina koje su dodatno obrazložile izbor relevantnih tema i pristupa provedbi. Aktivno je sudjelovalo 99 sudionika iz 71 različite ustanove. Pozvani sudionici bili su stručnjaci, regionalni dionici, nevladine organizacije i istraživačka zajednica. Programski partneri odabrali su široku skupinu dionika iz ključnih tematskih područja, a sudionike su imenovale ustanove. Fokusne skupine bile su interaktivne te su sudionici mogli slobodno predlagati specifične ciljeve u području pametnog razvoja, zelene tranzicije, mobilnosti i socijalne uključenosti te usluga i raspravljati o njima.

Na temelju tih rasprava i regulatornih ograničenja, strateške tematske smjernice bile su usredotočene na ciljeve politike br. 2 i 4 te specifični cilj programa Interreg br. 1. Članovi Radne skupine za programiranje složili su se s prioritetnim ciljevima koji su predloženi i dodatno razrađeni u Interreg programu.

Faza 3.: Izrada Interreg programa Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027.

Nacrt Interreg programa bio je dostupan na internetskim stranicama Programa od 31. siječnja do 28. veljače 2022. svim zainteresiranim stranama te su svi zainteresirani dionici bili pozvani da izraze svoje mišljenje na uključiv i transparentan način. Svoje komentare su dostavili predstavnici 10 organizacija. U konačni nacrt dokumenta Interreg programa unesene su relevantne izmjene. O postupanju po svim zaprimljenim komentarima raspravila je Radna skupina za programiranje i objavila ih na internetskim stranicama Programa (<http://www.si-hr.eu/si2/download/Online-public-consultations-table.pdf>).

Organizirane su dvije radionice u cilju predstavljanja nacrt programa zainteresiranoj javnosti. One su se održale 15. i 16. veljače 2022. na oba nacionalna jezika. Aktivno su sudjelovale 262 organizacije i 353 pojedinca. Cilj radionica bio je obavijestiti sve zainteresirane dionike, stručnjake i potencijalne prijavitelje o strateškim prioritetima odabranim za rješavanje u okviru Programa te o njegovim očekivanim rezultatima. Stoga su sve pozvane ustanove iz svih prethodnih faza savjetovanja (anketa, razgovori i fokusne skupine) bile pozvane da dostave svoje povratne informacije o programu Interreg program Slovenija-Hrvatska 2021. – 2027. i da sudjeluju na radionicama. To znači da je osobni poziv primilo više od 1500 osoba. Osim toga, svi sudionici pozvani su da dostave svoje komentare i prijedloge tijekom otvorenog javnog savjetovanja putem interneta.

Tijekom cijelog postupka programiranja članovi Radne skupine za programiranje savjetovali su se s drugim stručnjacima nacionalnih i regionalnih tijela o napretku postupka programiranja i o sadržaju programa te zajamčili da će se njihovi doprinosi uključiti u dokument.

Uloga programskih partnera u provedbi, praćenju i evaluaciji Programa

Informacije dobivene od šire javnosti i uključivanje kompetentnih programskih partnera smatraju se ključnima za uspješnu provedbu programa. Informiranje javnosti o programu potrebno je da bi se zajamčila odgovornost za Program i njegove rezultate.

Kontinuirano sudjelovanje programskih partnera u provedbi programa planira se zbog dva razloga:

- kako bi se unaprijedila odgovornost za Program među partnerima, iskoristilo njihovo znanje i stručnost te povećala transparentnost postupaka donošenja odluka;
- kako bi se poboljšala koordinacija s drugim programima te s makroregionalnim strategijama u cilju iskorištavanja rezultata projekta i programa, kao i povećanja sinergija i komplementarnosti.

Programski partneri bit će uključeni u upravljanje programom i praćenje njegove provedbe kako bi se njihovi komentari uključili u postupke savjetovanja i donošenja odluka.

U skladu s člankom 8. Uredbe (EU) 2021/1060 i člankom 29. Uredbe EU 2021/1059, svi relevantni partneri bit će dio Odbora za praćenje koji će odobravati metodologiju i kriterije za odabir projekata, redovito pratiti napredak programa, uključujući izradu završnog izvješća o uspješnosti i evaluacije programa. Prikkladne mjere za sprječavanje sukoba interesa uključit će se u Poslovnik, na primjer obveza prijavljivanja predsjedniku odbora svaku situaciju mogućeg sukoba interesa kad je riječ o raspravi o određenoj temi. Posebne radne skupine uspostaviti će se ako budu potrebne ili ako se to zahtijeva, na primjer skupina za evaluaciju programa.

5 PRISTUP KOMUNIKACIJI I VIDLJIVOSTI PROGRAMA INTERREG (CILJEVI, CILJNE SKUPINE, KOMUNIKACIJSKI KANALI, UKLJUČUJUĆI DRUŠTVENE MREŽE KADA JE TO PRIKLADNO, PLANIRANI PRORAČUN I RELEVANTNI POKAZATELJI ZA PRAĆENJE I EVALUACIJU)

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (h)

Pristup programa komunikaciji i vidljivosti detaljno će biti opisan u komunikacijskoj strategiji. Komunikacija je usmjerena na prijenos informacija, podizanje svijesti, stvaranje zajednica koje surađuju i privlačenje prijavitelja s cijelog programskog područja.

Ciljevi komunikacije

Provedbu programa podupiru sljedeći komunikacijski ciljevi:

- Informiranje i obavješćavanje javnosti o mogućnostima financiranja u okviru programa pružanjem informacija o svim pitanjima vezanim uz program i poticanjem potencijalnih korisnika na iskorištavanje prilika koje nude europska sredstva;
- pružanje podrške programskim tijelima, prijaviteljima i korisnicima u učinkovitoj provedbi projekta osiguravanjem dobrog funkcioniranja interne komunikacije između programskih tijela kako bi program funkcionirao učinkovito te pružao prijaviteljima i korisnicima kvalitetnu i pravodobnu podršku u svim fazama provedbe projekta;
- poboljšanje osviještenosti javnosti o programu pružanjem javnosti/medijima razumljivih informacija jednostavnih za praćenje o sufinanciranim projektima, promicanjem koristi prekogranične suradnje i mogućnosti financiranja na programskom području i izvan njega te isticanjem koristi prekogranične suradnje za opću javnost na programskom području, uz promicanje projektnih postignuća i aktivnosti kapitalizacije;
- suradnja s drugim Interreg programima putem razmjene informacija i najbolje prakse u cilju unaprjeđenja suradnje i komunikacije među programima;
- povećanje kapaciteta projekta da obavještava o svojim postignućima pružanjem podrške i poticanjem korisnika u komunikacijskim aktivnostima, poboljšanjem suradnje između projekata i promicanjem aktivnosti kapitalizacije rezultata projekata.

Ciljne skupine

U programu su definirane četiri osnovne vrste ciljnih skupina, koje su dodatno opisane u komunikacijskoj strategiji programa: prijavitelji ili korisnici, programska tijela, stručna i politička sfera te opća javnost – posebno građani prekograničnog područja i mediji.

Komunikacijski kanali i alati

U okviru programa koriste se sljedeći komunikacijski kanali i alati kao instrumenti za prijenos sadržaja ciljnim skupinama: internetska stranica programa, profili na društvenim mrežama, javna događanja (godišnja događanja, radionice za prijavitelje, korisnike i programske strukture, informativni tematski događaji i umrežavanje, sinergijska događanja u cilju kapitalizacije), digitalne ili tiskane publikacije, internetske kampanje, uključujući izradu vizualnih elemenata (npr. videozapisi), posebno u cilju promidžbe (kapitalizacije) rezultata projekta, članci i druga izloženost u medijima.

Većina vidljivosti programa ostvaruje se putem projekata. U okviru programa posebna će se pozornost i podrška posvetiti malim projektima organizacijom različitih događanja te na mrežnoj stranici programa i njegovim profilima na društvenim mrežama.

Imenovat će se službenik za komunikaciju programa koji će biti zadužen za provedbu usklađenih aktivnosti komunikacije i vidljivosti.

Kako je opisano u Dodatku 3., u okviru programa svi projekti će se odabrati putem poziva za podnošenje prijave. Stoga u program nisu uključeni prethodno utvrđeni projekti od strateške važnosti.

Praćenje, evaluacija i pokazatelji

Vanjski ili unutarnji evaluatori redovito će ocjenjivati sve komunikacijske aktivnosti. Podaci će se prikupljati putem anketa, unutarnjih statistika i analize mrežne stranice. U okviru programa upotrebljavat će se detaljan set pokazatelja za praćenje i evaluaciju komunikacijskih aktivnosti kao i za njihovo redovito unaprjeđenje. Predviđeni pokazatelji ishoda odnose se na stupanj zadovoljstva kvalitetom smjernica i uključenosti javnosti u programske aktivnosti. Komunikacijski ciljevi pratit će se putem nekoliko pokazatelja rezultata, na primjer brojem aktivnih regija, brojem zaprimljenih i odobrenih prijava, zadovoljstvom prijavitelja ili korisnika pruženim informacijama, smjericama i podrškom, stupnjem osviještenosti o mogućnostima financiranja u okviru programa na programskom području, brojem sudionika na događanjima i u posebnim aktivnostima, razinom uključenosti u biltenu programa, doseg profila na društvenim mrežama, brojem događanja i sudionika na događanjima osim radionica (npr. godišnje događanje). U programu se predviđa proračun za komunikacijske aktivnosti (isključujući troškove za osoblje) od najmanje 0,3 % ukupnog proračuna programa.

6 NAVOĐENJE POTPORE MANJIM PROJEKTIMA, UKLJUČUJUĆI MALE PROJEKTE U OKVIRU FONDOVA ZA MALE PROJEKTE

Referenca: članak 17. stavak 3. točka (i), članak 24.

Prekogranična suradnja Slovenije i Hrvatske podržava se od 2003. u okviru nekoliko instrumenata EU-a, ali programsko područje dijeli mnogo dulju povijesnu povezanost. Stoga se jasno osjeća kulturna bliskost i stanovnici pograničnog područja žele (ponovno) ostvariti prekograničnu povezanost i učiniti mjesta na kojima žive privlačnijima.

Provedbom malih projekata, novi program nastoji ponuditi prekograničnom području mogućnost za jačanje uzajamnog povjerenja i razumijevanja među stanovnicima pograničnog područja te jačanje povezanosti među njima.

Mali projekti bavit će se dosad neistraženim mogućnostima prekogranične suradnje te potaknuti razmjenu znanja i interakciju među ljudima s obje strane granice. Prekogranična suradnja među pojedincima i organizacijama civilnog društva povezat će ljude i povećati vidljivost prekograničnog programa podržavanjem zajedničkih prekograničnih događanja, aktivnostima podizanja svijesti i zajedničkog učenja.

Mali projekti imat će manji proračun i trajat će kraće. Njihove će aktivnosti pridonijeti pokazateljima ishoda i pokazateljima rezultata programa utvrđenih u cilju specifičnom za program Interreg (ISC 1) 6.3. U programu se planira odrediti oko 2 % financijskih sredstava za male projekte te vrste. Predviđena veličina malih projekata iznosi do 30,000 EUR te će se stoga primijeniti pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova.

Potpora malim projektima u okviru Fonda za male projekte, kako je definirana u članku 2. stavku 10. Uredbe o zajedničkim odredbama i članku 25. Uredbe o Interregu, nije planirana u Interreg programu Slovenija – Hrvatska.

7 PROVEDBENE ODREDBE

7.1 PROGRAMSKA TIJELA

Referenca: članak 17. stavak 6. točka (a)

Tablica 29. Programska tijela

Programska tijela	Naziv ustanove	Kontakt	Položaj	E-pošta
Upravljačko tijelo (MA)	Služba vlade Republike Slovenije za razvoj i europsku kohezijsku politiku (GODC) Sektor za europsku teritorijalnu suradnju i financijske mehanizme Odjel za prekograničnu suradnju	Mojca Aljančič	Voditeljica upravljačkog tijela	mojca.aljancic@gov.si
Tijelo za reviziju (AA)	Republika Slovenija Ministarstvo financija Ured za nadzor proračuna	Gregor Greif	Voditelj tijela za reviziju	gregor.greif@gov.si
Predstavnici grupe revizora (GoA)	Republika Slovenija Ministarstvo financija Ured za nadzor proračuna Republika Hrvatska Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije	Gregor Greif Neven Šprlje	Direktor Ureda Direktor Agencije	gregor.greif@gov.si neven.sprlje@arpa.hr
Tijelo nadležno za računovodstvenu funkciju	Javni fond Republike Slovenije za regionalni razvoj i razvoj ruralnih područja (Slovenski fond za regionalni razvoj)	Uroš Klopčič	Voditelj računovodstvene funkcije	uros.klopcic@srrs.si

7.2 POSTUPAK ZA OSNIVANJE ZAJEDNIČKOG TAJNIŠTVA

Referenca: članak 17. stavak 6. točka (b)

Nakon savjetovanja s državama članicama/programskim partnerima, upravljačko tijelo uspostavlja zajedničko tajništvo za program u skladu s člankom 46. stavkom 2. Uredbe EU 2021/1059.

Na temelju uspješne provedbe triju prethodnih programa za 2004. – 2006., 2007. – 2013. i 2014. – 2020., zajedničko tajništvo ostat će u Ljubljani, u Sloveniji, unutar službene strukture GODC-a (Odjel za upravljanje prekograničnim programima), dok će regionalni ogranak (ogranci) zajedničkog tajništva ostati na hrvatskom dijelu programskog područja kako bi se učinkovitije obuhvatilo cijelo prekogranično područje koje se proteže kroz 17 NUTS III regija od Jadranskog mora do Panonske

nizine. Regionalni ogranak (ogranci) zajedničkog tajništva izvršava svoje zadatke za cijelo prekogranično područje i djeluje pod nadzorom voditelja zajedničkog tajništva. Izvršava iste zadatke kao i drugi članovi zajedničkog tajništva, sudjeluje u ocjenjivanju projekta, ali nije uključen u postupak donošenja odluka u okviru Odbora za praćenje. Uspostavit će se prikladni postupci za zamjenu dođe li do potrebe za zamjenom osoblja. Strukturne i provedbene postavke unutar organizacije, u okviru koje će biti uspostavljen regionalni ogranak, bit će zadržane. Zajedničko tajništvo je uspostavljeno u okviru iste organizacijske jedinice kao i upravljačko tijelo. Jasno razdvajanje zadaća osigurat će se u opisima pojedinačnih radnih mjesta. Zajedničko tajništvo blisko će surađivati s upravljačkim tijelom u pogledu koordinacije i provedbe programa na način kojim se osiguravaju suradnja s jedne strane i neovisnost o državnim strukturama s druge.

Neometana tranzicija i stabilnost institucija osigurat će se i održavanjem organizacijskih, strukturnih i provedbenih mehanizama koji su već na snazi, osiguravajući da iskusan i profesionalan tim zajedničkog tajništva i u budućnosti nastavi podržavati Program. Svi članovi tajništva, trenutačni i budući, odabiru se na transparentan način u obje države članice, u najvećoj mogućoj mjeri uzimajući u obzir pristup programskog partnerstva te osiguravajući da tim zajedničkog tajništva raspolaže odgovarajućim jezičnim sposobnostima i poznavanjem relevantnog programskog područja.

Zajedničko tajništvo nastaviti će pomagati upravljačkom tijelu i Odboru za praćenje u provedbi njihovih dužnosti i osiguravanju da su svi provedbeni zadaci programa izvršeni. Zajedničko tajništvo pružat će podršku potencijalnim prijaviteljima dostavljajući im informacije o mogućnostima financiranja i pružajući im pomoć u cilju omogućivanja učinkovite provedbe projekata.

7.3 RASPODJELA OBVEZA MEĐU DRŽAVAMA ČLANICAMA SUDIONICAMA I, AKO JE TO PRIMJENJIVO, TREĆIM ILI PARTNERSKIM ZEMLJAMA I PZP-OVIMA, U SLUČAJU FINACIJSKIH KOREKCIJA KOJE IZRIČE UPRAVLJAČKO TIJELO ILI KOMISIJA

Referenca: članak 17. stavak 6. točka (c)

Mehanizmi povezani s nepravilnostima koji vode do financijskih korekcija i raspodjele obveza među državama članicama pratit će već uspostavljena, funkcionalna načela iz programskog razdoblja 2014. – 2020.

Ne dovodeći u pitanje odgovornost države članice da poduzme sve mjere potrebne za sprječavanje, utvrđivanje i ispravak nepravilnosti te izvješćivanje o nepravilnostima, uključujući prevaru, u skladu s člankom 69. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/1060, upravljačko tijelo u skladu s člankom 52. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/1059 osigurava da se za svaki iznos isplaćen kao rezultat nepravilnosti osigura povrat od vodećeg partnera. Projektni partneri tada vodećem partneru vraćaju sve nepropisno isplaćene iznose.

U skladu s člankom 52. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/1059, upravljačko tijelo programa neće tražiti povrat nepropisno isplaćenog iznosa EFRR-a, ako je riječ o iznosu isplaćenom projektu u obračunskoj godini koji ne premašuje iznos od 250 EUR EFRR-a (bez kamata).

Ako vodeći partner ne uspije osigurati povrat od projektnih partnera ili ako upravljačko tijelo ne uspije osigurati povrat od vodećeg partnera, država članica na čijem se području nalazi vodeći partner ili projektni partner, ili je, u slučaju EGTS-a, ondje registriran, u skladu s člankom 52. stavkom 3. Uredbe (EU) 2021/1059 nadoknađuje upravljačkom tijelu sve iznose koji su nepropisno isplaćeni tom partneru. Državu članicu Hrvatsku zastupa Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Državu članicu Sloveniju zastupa Služba Vlade za razvoj i europsku kohezijsku politiku. Konačnu odluku o financijskoj odgovornosti za svaki slučaj posebno donosi Odbor za praćenje. Upravljačko tijelo

odgovorno je za nadoknadu dotičnih troškova općem proračunu Unije u skladu s raspodjelom obveza među državama članicama kako je utvrđeno u nastavku. Upravljačko tijelo nadoknadit će troškove Uniji nakon što se osigura povrat predmetnih iznosa od vodećeg partnera / projektnih partnera / države članice.

Bude li upravljačko tijelo moralo snositi troškove naknade postupka za povrat, pokrenutog nakon savjetovanja i u dogovoru s odgovarajućom državom članicom, čak i ako je postupak završio neuspješno, trošak će nadoknaditi država članica, s čijeg područja dolazi vodeći partner ili projektni partner odgovoran za navedeni postupak.

Budući da se tehnička pomoć temelji na fiksnoj stopi, države sudionice nadoknadit će upravljačkom tijelu dio financijske korekcije na temelju solidarne odgovornosti proporcionalno njihovom udjelu u financijskoj korekciji.

Budući da države članice snose cjelokupnu odgovornost za sredstva potpore EFRR-a dodijeljena vodećem partneru i projektnim partnerima, smještenim na njihovom teritoriju, osigurat će da su sve tražene financijske korekcije provedene te će tražiti povrat svakog iznosa izgubljenog kao rezultat nepravilnosti ili nemara korisnika koji se nalazi na njihovom teritoriju. Ako je to prikladno, država članica može naplatiti i kamate na zakašnjele isplate.

U skladu s člankom 52. stavkom 4. Uredbe (EU) 2021/1059, nakon što upravljačkom tijelu nadoknadi sve iznose koji su nepropisno isplaćeni partneru, država članica može nastaviti ili pokrenuti postupak povrata od tog partnera na temelju nacionalnog prava.

U skladu s člankom 52. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/1059, ako država članica nije upravljačkom tijelu nadoknadila iznose koji su nepropisno isplaćeni partneru, ti iznosi podliježu nalogu za povrat koji izdaje Europska komisija i koji se izvršava, kad je to moguće, prijebomom u odnosu na državu članicu. Takav povrat nije financijska korekcija i njime se ne umanjuje iznos potpore iz EFRR-a predmetnom programu Interreg. Prijebom se odnosi na naknadna plaćanja za isti program Interrega. U tom slučaju upravljačko tijelo pokreće bilateralne pregovore s predmetnom odgovornom državom članicom kako bi se pronašlo zajedničko rješenje o prijebom iznosa koji je odbila Europska komisija.

Kako je navedeno u članku 69. stavku 12. Uredbe (EU) 2021/1060 države članice izvještavaju o nepravilnostima u skladu s kriterijima za utvrđivanje slučajeva nepravilnosti koje treba prijaviti, podacima koje treba dostaviti, kao i formatima za izvještavanje iz Priloga XII. Uredbe. Nepravilnosti prijavljuje država članica u kojoj su nastali i plaćeni neprihvatljivi troškovi vodećeg partnera/projektnog partnera tijekom provedbe projekta. Država članica izvjestiteljica istodobno obavještava upravljačko tijelo i Tijelo za reviziju.

Države članice snosit će odgovornost za korištenje sredstava EFRR-a za Interreg program kako slijedi:

- svaka država članica snosi odgovornost za moguće financijske posljedice nepravilnosti vodećeg partnera i projektnih partnera koji se nalaze na njezinom teritoriju;
- u slučaju sistemske nepravilnosti ili financijske korekcije (o kojima odlučuju programska tijela ili Europska komisija), država članica snosi financijske posljedice proporcionalno relevantnoj nepravilnosti utvrđenoj na području predmetne države članice;
- u slučaju sistemske nepravilnosti ili financijske korekcije na programskoj razini koje se ne mogu povezati s određenom državom članicom, odgovornost prema Europskoj komisiji zajedno snose sve države članice proporcionalno sredstvima EFRR-a traženima za vodeće partnere i projektne partnere (koji se nalaze na područjima država članica) za razdoblje koje je osnova za financijsku korekciju.

Prethodno opisana načela odgovornosti primjenjuju se i na izračun financijskih korekcija za tehničku pomoć u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/1059, s obzirom na to da bi takvi ispravci bili izravna posljedica (sistemskih) nepravilnosti povezanih s projektom ako te iznose ne bi bilo moguće ponovno iskoristiti. Upravljačko tijelo obavještava države članice o svim nepravilnostima i njihovu utjecaju na

tehničku pomoć. Na kraju programskog razdoblja upravljačko tijelo izvršava usklađivanje kako bi provjerili postoji li bilanca nepravilnosti koje su utjecale na proračun tehničke pomoći. U slučaju da postoji takva bilanca, upravljačko tijelo obavijestit će relevantnu državu članicu (države članice) te od nje zatražiti povrat odgovarajućeg iznosa sredstava iz EFRR-a.

8 UPOTREBA JEDINIČNIH TROŠKOVA, FIKSNIH IZNOSA I FINANCIRANJA KOJE NIJE POVEZANO S TROŠKOVIMA

Referenca: Članci 94. i 95. Uredbe (EU) 2021/1060 (Uredba o zajedničkim odredbama)

Tablica 30. Upotreba jediničnih troškova, fiksnih iznosa, fiksnih stopa i financiranja koje nije povezano s troškovima

Namjeravana upotreba članaka 94. i 95.	DA	NE
Od trenutka prihvaćanja programa primjenjivat će se nadoknada prihvatljivih troškova na temelju jediničnih troškova, fiksnih iznosa i fiksnih stopa u okviru prioriteta u skladu s člankom 94. Uredbe o zajedničkim odredbama (ako je odgovor „da”, ispunite Dodatak 1.)	☐	☒
Od trenutka prihvaćanja programa primjenjivat će se financiranje koje nije povezano s troškovima u skladu s člankom 95. Uredbe o zajedničkim odredbama (ako je odgovor „da”, ispunite Dodatak 2.)	☐	☒

DODACI

Dodatak 1.: Doprinos Unije na temelju jediničnih troškova, fiksnih iznosa i fiksnih stopa

Nije primjenjivo.

Dodatak 2. Doprinosi unije na temelju financiranja koje nije povezano s troškovima

Nije primjenjivo.

Dodatak 3.: Popis planiranih projekata od strateške važnosti s vremenskim rasporedom

Dodatak 4.: Karta programskog područja

Dodatak 3: Popis planiranih projekata od strateške važnosti s vremenskim rasporedom – članak 22. stavak 3. Uredbe (EU) 2021/1060

Kako je utvrđeno u članku 17. stavku 3. Uredbe (EU) 2021/1059 i članku 22. stavku 3. Uredbe (EU) 2021/1060, država članica će osigurati da je programu priložen popis planiranih projekata od strateške važnosti i vremenski raspored.

U okviru programa Interreg Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027. svi projekti odabrat će se putem poziva za podnošenje projektnih prijava. Stoga u program nisu uključene prethodno utvrđeni projekti od strateške važnosti. Ipak, projekti od strateške važnosti koji znatno pridonose vidljivosti Programa utvrdit će se tijekom provedbe programa.

Poseban Poziv za male projekte u okviru specifičnog cilja 6.3. objavit će se 2023.

Program će podržati projekte ograničene financijske vrijednosti (mali projekti) u okviru ISC-a 1. (SC 6.3.) kako bi se povećala vidljivost i povjerenje među stanovnicima programskog područja i šire. Dodana vrijednost malih projekata bit će vidljiva iz povećanog uzajamnog povjerenja među stanovnicima pograničnog područja između Slovenije i Hrvatske, otvaranjem novih mogućnosti za suradnju među susjedima i omogućavanjem zbližavanja prekogranične regije. Uključivanjem malih ustanova spojiti će se velik broj osoba na programskom području te povećati vidljivost novog programa Interreg Slovenija – Hrvatska putem posebnih kampanja, događanja, profila na društvenim mrežama i mrežnih stranica programa.

Kad se sve to uzme u obzir, vidljivo je da su projekti „od građana za građane“, projekti izgradnje povjerenja, što je izuzetno važno na prekograničnom području i znatno će pridonijeti vidljivosti Programa.

Dodatak 4.: Karta programskog područja

Karta programskog područja ne dovodi u pitanje granicu između Republike Slovenije i Republike Hrvatske. (Ničime u ovom dokumentu ne dovodi se u pitanje konačno razgraničenje Hrvatske i Slovenije te su grafički i slikovni prikazi granice isključivo namijenjeni upotrebi za ovaj dokument.)